

Grundskolenämndens delårsrapport per augusti 2024

2024-09-13

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	3
2	Väsentlig styrinformation till kommunledningen.....	4
2.1	Verksamhetens utveckling	4
2.1.1	Mått som beskriver verksamhetens utveckling	4
2.1.2	Väsentliga avvikelser i verksamhetens utveckling	6
2.2	Kommunfullmäktiges budgetmål.....	6
3	Övrig uppföljning till kommunledningen	11
3.1	Väsentliga personalförhållanden.....	11
3.1.1	Mått som beskriver utvecklingen ur ett HR-perspektiv.	11
3.1.2	Analys av situationen inom HR-området.....	11
3.1.3	Långsiktig kompetensförsörjning -	12
3.2	Ekonomisk uppföljning	13
3.3	Uppföljning av särskilda beslut och uppdrag	14
4	Styrinformation till nämnden	16
4.1	Ekonomistyrning	16
4.2	Huvudmannens systematiska kvalitetsarbete	17
4.3	Uppföljning av nämndens verksamhetsplan 2024	31
4.4	Intern styrning och kontroll.....	37
4.5	Lokalförsörjning och kapacitet	40
4.6	Uppföljning av nämndens riktlinjer och planer	40
5	Redovisning av nämndens uppdrag	43
5.1	Redovisning av uppdrag från kommunfullmäktige och kommunstyrelsen.....	43
5.2	Uppdrag från grundskolenämnden	46

1 Sammanfattning

Delårsrapport per mars innehåller kort styrinformation till kommunledningen gällande verksamhetens utveckling, ekonomi och HR. Därtill innehåller rapporten beskrivning och rapportering som är kopplat till nämndens särskilda ansvar utifrån det systematiska kvalitetsarbetet. I rapporten beskrivs bland annat elevers förutsättningar och resultat utifrån läroplansområdena Kunskapar, Normer och värden samt övergång och samverkan.

Uppföljningen visar fortsatt att alltför stor andel elever inte uppnår kunskapskraven, både utifrån uppföljning av lägre årskurser och i årskurs 9. Förvaltningens bedömning är att det finns fortsatt behov av att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet på lokal nivå, för att få bättre träffsäkerhet i undervisning och insatser.

I rapporten beskrivs uppföljning av nämndens interna kontroll och dessutom två avvikelser som rapporteras till grundskolenämnden och en avvikelse som rapporteras till kommunledning.

Rapporten visar på färre elever inom den kommunala grundskolan och fortsatt ökning av elever som går på friskolor. Även andel elever inom den anpassade grundskolan fortsätter att öka. Dessa förändringar skyndar på behovet av att fortsatt utveckla övergripande skolstruktur och utbildningskapacitet i enlighet med nämndens principer för en hållbar skolorganisation.

Grundskoleförvaltningen lämnar en årsprognos per augusti på 50 mnkr för helåret 2024, vilket motsvarar en budgetavvikelse på 0,5 procent. Prognosen bygger på att förvaltningen kompenseras för investeringsrelaterade driftskostnader som under perioden uppgår till 49,5 mnkr och får compensation för sommarlovskort på 18,1 mnkr. Bedömningen är därmed att förvaltningen har en ekonomi i balans samt att nämnden återställer upparbetat underskott för 2023. Den positiva ekonomiska avvikelsen förvaltningscentralt förklaras till stor del av vakanta tjänster samt uppdrag som ej påbörjats. Ökningen av vakanta tjänster förklaras av stadens generella anställningsprövning samt förvaltningens interna omorganisation.

Uppföljningen visar att skolorna har haft svårt att nyttja den kompletteringsbudget som kommunfullmäktige beslutade om i mars 2024 till långsiktiga anställningar men har haft möjlighet att förstärka med tillfälliga anställningar.

I samband med rapportering i delårsrapport per augusti bedömer förvaltningen att tre uppdrag från kommunfullmäktige och två uppdrag får grundskolenämnden kan förklaras fullgjorda.

2 Väsentlig styrinformation till kommunledningen

2.1 Verksamhetens utveckling

I följande avsnitt beskrivs verksamhetens utveckling kortfattat utifrån ett antal nyckeltal och mått gällande verksamheten, avvikelser utifrån nämndens uppdrag samt övrig väsentlig information som rapporteras till kommunledningen.

2.1.1 Mått/nyckeltal som beskriver verksamhetens utveckling

Effektmått och övriga mått/nyckeltal

Mått/nyckeltal	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall perioden 2024	Prognos helår 2024
Antal månadsanställda*	10 144	9 801	9140	9 550
Antal och andel elever, kommunal grundskola i Göteborg**	47 603 (76,5%)	47 598 (76,0%)	46 783 (74,9%)	46 483 (74,4%)
Antal och andel elever, kommunal anpassad grundskola i Göteborg**	757 (1,2%)	893 (1,4%)	1 037 (1,7%)	1 142 (1,8%)
Antal och andel elever, fristående grundskola i Göteborg och övriga kommuner**	13 850 (22,3%)	14 122 (22,5%)	14 559 (23,3%)	14 792 (23,7%)
Antal och andel elever, fristående anpassad grundskola i Göteborg och övriga kommuner**	30 (0,0%)	35 (0,1%)	49 (0,1%)	50 (0,1%)
Antal och andel fritidselever, kommunalt fritidshem i Göteborg**	19 067 (30,6%)	20 626 (32,9%)	21 123 (33,8%)	21 953 (35,1%)
Antal och andel fritidselever, Fristående fritidshem i Göteborg och övriga kommuner**	3 784 (6,1%)	3 952 (6,3%)	4 386 (7,0%)	4 497 (7,2%)
Andel behöriga till gymnasiets yrkesprogram, kommunala skolor Göteborg, åk 9***	78,4%	76,9%	77,4%	74,0%
Andel elever som uppnått målen i alla ämnen åk 6, kommunala skolor Göteborg***	68,1%	66,2%	63,8%	62,5%
Andel elever som uppnått målen i alla ämnen åk 9, kommunala skolor Göteborg***	67,9%	65,0%	65,1%	59,5%
Elevnärvaro kommunala skolor Göteborg****	84,0%	87,2%	87,9%	88,5%
Elevpengsutveckling netto kommunala skolor (i procent jfr med föregående år)	6,5%	3,5%,2	3,7%	2,7%

*Månadsanställda avser antal anställda med månadslön oavsett sysselsättningsgrad eller eventuella ledigheter per december och aktuell period dvs augusti. ** Inkluderar elever som är folkbokförda i Göteborg. *** Inkluderar alla elever som går i en kommunal skola i Göteborgs Stad, oavsett hemkommun. ****Elevnärvaro avser vårterminen 2024, inkluderar alla elever och årskurser i kommunal grundskola.

Uppföljningen av behörighet till gymnasiet och om eleverna uppnått målen i åk 6 och

9, utgår från kommunala skolors alla elever, oavsett folkbokföring. Övergripande visar uppföljningen av elevers kunskaper att en alltför stor andel av eleverna i Göteborgs kommunala skolor inte når tillräckliga kunskaper för att ta sig vidare genom utbildningssystemet.

77,4 procent av eleverna som gick ut årskurs nio under våren 2024 har behörighet till gymnasiet. Det är en liten ökning från förra årets resultat, då 76,9 procent hade behörighet till gymnasiet. Kunskapsresultaten i årskurs 6 visar däremot en negativ utveckling jämfört med föregående år då en lägre andel av eleverna uppnår godkända betyg i alla ämnen. Ytterligare beskrivning finns under avsnitt systematiskt kvalitetsarbete. Elevnärvaren för samtliga elever i kommunala skolor i Göteborg var 87,2 procent vårterminen 2023 och har ökat något till 87,9 procent vårterminen 2024.

Uppföljning av deltagarantal i kulturskolan publiceras först i årsrapporten då antagningen till Kulturskolans långa kurser pågår en period in på hösten varför tillgänglig data per augusti inte blir rättvisande.

Volym-, intäkts- och kostnadsutveckling

Mått	Utfall perioden jämfört med samma period föregående år	Prognos helår jämfört med helår föregående år
Antal månadsanställda	-5,4%	-2,1%
Nettokostnadsutveckling	+4,5%	+5,9%
Andel elever Kommunal grundskola i Gbg	-1,7%	-1,8%
Andel elever Kommunal anpassad grundskola i Gbg	+16,1%	+16,1%
Aandel elever Fristående grundskola i Gbg och övriga kommuner	+3,1%	+3,1%
Andel elever Fristående anpassad grundskola i Gbg och övriga kommuner	+40,0%	+42,9%
Andel fritidselever Kommunalt fritidshem i Gbg	+2,4%	+2,4%
Andel fritidselever Fristående fritidshem i Gbg och övriga kommuner	+11,0%	+11,0%

Nettokostnadsutvecklingen för perioden är 4,5 procent vilket motsvarar cirka 275 mnkr. Under 2023 arbetade förvaltningen med att anpassa personalvolymen till budgeterad nivå. Antalet heltidstjänster har minskat, vilket har påverkat nettokostnadsutvecklingen för personalkostnader. Kostnaden för personal är i princip densamma som motsvarande period förra året. Hyresrelaterade kostnader har däremot ökat jämfört med föregående period och nettokostnadsutveckling för hyror är 12 procent.

Uppföljningen av elever inom olika skolformer, uppdelade per kommunal och fristående huvudman visar fortsatt på minskat elevunderlag inom den kommunala grundskolan. I takt med att elevunderlaget förändras behöver grundskolenämnden anpassa skolstruktur och kompetensförsörjning.

Det totala antalet elever i grundskola och anpassad grundskola med hemkommun Göteborg har minskat med 220 elever under de sista 12 månaderna. I jämförelse med föregående år består de största elevförändringarna av minskning i kommunal grundskola (-815), ökning i fristående grundskola (+468), ökat antal elever i kommunal anpassad grundskola (+144). Förvaltningen ser en ökad inskrivningsgrad i

fritidshem, både i kommunala och fristående skolor. Inskrivningsgraden inom fritidshemmet har ökat inom alla utbildningsområden, men mest inom Sydväst och nordost. Ökningen i fristående skolor beror primärt på att antal elever i yngre åldrar har ökat jämfört med föregående år.

2.1.2 Väsentliga avvikelser i verksamhetens utveckling

Avsaknad av planer mot diskriminering och kränkande behandling (PDK)
Orsak till att avvikelser uppstått
Huvudman uppföljning inom det systematiska kvalitetsarbetet visar att ett stort antal skolor saknar gällande planer mot diskriminering och kränkande behandling. Det är svårt att beskriva en orsak till att skolans förebyggande och främjande arbete inte har dokumenterats genom en plan mot diskriminering och kränkande behandling.
Konsekvenser för de verksamheten är till för
I förlängningen kan avsaknad av en plan mot diskriminering och kränkande behandling innebära att systematiken gällande skolans förebyggande och trygghetsskapande arbetet brister. Det kan i sin tur medföra konsekvenser för elevers trygghet och lärmiljö.
Konsekvenser för organisation, medarbetare och chefer
Huvudmannen har inte uppfyllt lagkravet att alla skolenheter varje år ska upprätta en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. En konsekvens är att huvudman behöver intensifiera uppföljning inom området och arbetet kan beröra såväl elever som medarbetare.
Ekonomiska konsekvenser
Vidtagna åtgärder
Ansvariga chefer följer under hösten upp att planer mot diskriminering och kränkande behandling finns på samtliga enheter. Parallellt erbjuds stöd till skolornas arbete.

2.2 Kommunfullmäktiges budgetmål

I delårsrapport augusti följs kommunfullmäktiges mål upp. Göteborgs Stads budget för 2024 innehåller sju övergripande mål som gäller för samtliga nämnder och bolagsstyrelser. Nedan beskrivs uppföljning av hur grundskolenämnden har tagit sig an målen, hur dessa hänger samman med program och planer inom området samt hur nämndens verksamhet har bidragit till måluppfyllelse.

2.2.1 Göteborg ska vara en jämlik och trygg stad där alla invånare ges inflytande och möjlighet till delaktighet.

KF-målet tangerar flera planer och program inom området, bland annat kommunfullmäktiges plan för att inga områden ska vara utsatta och stadens plan för arbetet med nationella minoritetsfrågor. Förvaltningen avser att följa upp insatser kopplade till plan för arbetet med nationella minoritetsfrågor i samband med årsrapporten.

Skolans främsta bidrag till ett jämlikt samhälle är god utbildning som möjliggör att alla elever får möjlighet att fortsätta till vidare studier och yrkesliv. Skolan ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på till alla elever.

Ökad likvärdighet har sedan starten 2018 varit ett av grundskolenämndens förstärkningsområden som konkretiseras genom olika insatser. Skola som arena bedrivs på 21 grundskolor runt om i staden i syfte att utjämna skillnader i barns uppväxtvillkor. Här öppnar skolor upp för andra aktörer att genomföra aktiviteter i skolans lokaler efter skoltid. Syftet är att skapa en arena där barn, vuxna, aktörer från näringslivet och civilsamhället kan samlas och tillsammans göra aktiviteter. Antal besök 2023 var 130 000. Ett medvetet arbete med att attrahera flickor har gett resultat

och könsfördelningen är nu helt jämn. Barn som går i anpassad grundskola deltar också i aktiviteter.

Det ingår vidare i skolans uppdrag att ge eleverna inflytande över utbildningen anpassat efter ålder och mognad. Detta är en viktig del av att rusta eleverna för att bli aktiva samhällsmedborgare. Skolorna arbetar med detta på olika sätt, bland annat genom olika typer av elevråd. Utpekade dialogskolor är ett arbetssätt för att från huvudmannanivån få med elevers och vårdnadshavares synpunkter i kvalitetsarbetet och ärenden som berör dem.

Förvaltningens uppföljning visar att flickor upplever en mer otrygg skolmiljö än pojkar. Vidare syns i uppföljning viss tendens att elevers upplevelse av trygghet minskar med stigande socioekonomiskt index. Det systematiska värdegrundsarbetet är basen för skolornas strävan efter att alla elever ska vara trygga i skolan. Förvaltningen stöttar skolorna i förbättrad systematik i bland annat arbete med HBTQI, elevinflytande samt mot rasism.

Under 2023 och 2024 har all personal i skola och kulturskola genomfört utbildning i pågående dödligt våld. Utbildningen har gett skolan verktyg att tidigt uppmärksamma varningstecken kopplat till exempel våldsbejakande extremism och viss förberedelse för allvarliga incidenter.

Bland eleverna i Göteborg som gick ut årskurs 9 vårterminen 2024 var 77,4 procent behöriga till gymnasiets yrkesprogram. Att få en större andel av eleverna att nå gymnasiebehörighet är högsta prioritet för förvaltningen och bidrar på sikt till en jämlik och trygg stad.

2.2.2 Segregationen i Göteborg ska brytas.

Göteborgs Stads program för en jämlik stad 2018-2026 anger riktningen för stadens arbete för minskad segregation. Grundskolenämndens arbete är centralt för både målområdet *Skapa god start i livet och goda uppväxtvillkor* samt målområdet *Skapa förutsättningar för arbete*. Skolans främsta bidrag till att minska segregationen är att möjliggöra för alla elever att fortsätta till vidare studier och yrkesliv. Programmets målområden ligger i linje med skolväsendets kompensatoriska uppdrag som innebär en strävan att uppväga skillnader i barns och elevers förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. Det ingår alltså i grundskolenämndens grunduppdrag att kompensera för de effekter som följer av bostadssegregationen genom att anpassa resursfördelning, organisation och val av metoder och arbetssätt till elevernas skilda förutsättningar och behov.

Grundskolenämndens resursfördelningsmodell syftar till att kompensera för skolors olika förutsättningar och rikta resurser dit de behövs som bäst. I föregående års uppföljningar har förvaltningen identifierat behov av att ytterligare möta de särskildheter det innebär att bedriva skola i utsatta områden. Grundskoleförvaltningen arbetar därför med ett pilotprojekt med två skolor i Nordost med målet att hitta nya och mer effektiva former för stöd till skolor där måluppfyllelsen är låg. En liknande insats är den lovskola som anordnas i Nordost för elever i årskurs F-3. I år deltog ca 275 elever från 18 olika skolor i lovskolan som fokuserar på svenska och simning. Denna lovskola finansieras med externa medel och bemannas med lärarstudenter och elevassistenter. Insatsen förväntas bidra till att minska läsglappet som kan uppstå för elever vid lång ledighet, särskilt för den som inte har svenska som modersmål.

Vid kartläggning av elevernas kunskaper i de tidiga åren syns redan från förskoleklass stora skillnader på gruppnivå mellan elever i socioekonomiskt starka områden och elever i socioekonomiskt svaga områden. Skillnader mellan elevgrupper syns också tydligt i de senare åren. I vissa skolor når nästan alla elever behörighet medan behörigheten ligger under 30 procent på andra skolor. Grundskoleförvaltningens

främsta prioritering är förbättra förutsättningarna för alla skolor att utveckla undervisningen för att kunna möta alla elever där de befinner sig i sin kunskapsutveckling och därmed lyckas bättre i det kompensatoriska uppdraget.

2.2.3 Göteborg ska klara kompetensförsörjningen.

Möjligheten att möta kompetensförsörjningsbehovet har generellt förbättrats sedan föregående år. Skolorna har rekryterat fler legitimerade lärare i förskoleklass, låg- och högstadie samt i fritidshem. Effekten förstärks av att det totalt är färre medarbetare med de olika lärarbefattningarna, exempelvis är även andelen legitimerade mellanstadielärare högre 2024 jämfört med 2023, men antalet med legitimation är lägre i år jämfört med 2023. En bidragande faktor är det ekonomiska läget under 2023 som medförde att organisationen behövde anpassas.

Lågkonjunktur medför generellt minskad benägenhet att byta arbetsplats, vilket syns även i grundskoleförvaltningen där personalstabiliteten är högre 2024 än 2023. Omsättningen av chefer har under året minskat och förvaltningen arbetar för att stärka en rad insatser som introduktion och chefsutveckling inom ramen för chefsförsörjningsprocessen.

Läget 2024 är något ljusare jämfört med föregående år men grundskoleförvaltningen tampas fortfarande med utmaningar att kompetensförsörja verksamheten och yttre faktorer, som ett vikande söktryck till lärarutbildningarna och en generellt minskande invandring av personer i arbetsför ålder, är faktorer som ytterligare kan påverka förvaltningen negativt.

Inom en femårsperiod kommer elevantalet i framförallt mellan- och högstadieåldern att öka och det går att se ett ökat mottagande i anpassad grundskola. Då ökningarna av elevgrupperna i de äldre åldrarna och i anpassad grundskola i stor utsträckning sammanfaller med en ökad brist på lärare för just dessa grupper förstärks behovet av att vidta åtgärder som både minimerar bristen på lärare men som också kompenserar för bristen genom nya sätt att organisera verksamheten.

Från hösten 2024 inför förvaltningen i samverkan med Göteborgs Universitet ett nytt upplägg för lärarstudenternas verksamhetsförlagda utbildning (VFU) där vissa skolor, så kallade övningsskolor, tar ett större ansvar för mottagandet för att stärka kvaliteten i studenternas utbildning.

Kulturskolan står inför en förändring i verksamheten där den ska vara flexibel i arbetssätt och form för att möta fler barn och unga vilket ställer krav på en förändrad kompetens.

Förvaltningens förutsättningar att kompetensutveckla medarbetare för att motverka till exempel bristen på kockar försämras av att arbetsmarknad och vuxenutbildningens kockutbildningar inte ges under hösten 2024. Samarbetsforum mellan förvaltningarna är viktiga för att lösa den kompetensförsörjningen.

2.2.4 Göteborg ska byggas ihop till en grön och levande stad utan bostadsbrist.

Kommunal service, exempelvis i form av grundskola, är en förutsättning för en hållbar stadsutveckling, en levande stad och pågående bostadsexploatering. Förvaltningen följer stadens riktning inom lokalförsörjning och dess nyckeltal om friytor som är utgångspunkt vid nybyggnation och inhyrning. Grundskoleförvaltningen upplever utmaningar i den strategiska planeringen som råder i staden för att säkerställa att behoven av nya skolor tillgodoses.

Behovet av skolplatser behöver säkerställas och omhändertas i ett tidigare skede, i en mer övergripande och långsiktig planering. Grundskoleförvaltningen ser utmaningar

med att detta inte görs i tillräcklig utsträckning och saknar ett systematiskt och strategiskt hanteringssätt för övergripande geografiska områden, varigenom till exempel detaljplaner kan samordnas och behovet av skolplatser säkerställas. En effekt av denna brist är ineffektiva och kostsamma lösningar. Istället för färre skolor, med god lokalisering och anpassad volym, riskerar staden tvingas bygga betydligt fler skolor, med sämre lokalisering som inte är ekonomiskt bärkraftiga samt med sämre förutsättningar för god pedagogik.

Grundskoleförvaltningen ser ett påtagligt behov av en samlad, mer strategisk och övergripande planering för att tillgodose kommunal service inom olika geografiska områden och därmed bättre möta kommunfullmäktiges mål.

2.2.5 Göteborg ska vara ledande i klimatomställningen och ha en hög biologisk mångfald.

Långsiktigt bedöms en god undervisning i enlighet med läroplanernas skrivningar vara förvaltningens viktigaste insats för klimatomställning och biologisk mångfald.

Läroplanerna för grundskolan och för den anpassade grundskolan lyfter miljöperspektivet, med syftet att ge alla elever grundläggande kunskap och förhållningssätt som värnar såväl närmiljö som människors hälsa och välbefinnande. Arbetet utgår från *Grundskoleförvaltningens riktlinje lärande för hållbar utveckling och ett systematiskt miljöarbete inom grundskolan*.

Inom förvaltningen finns ett urval av aktiviteter planerade med koppling till riktlinjens strategier som ligger i linje med kommunfullmäktiges mål. Exempelvis utveckling av konceptet klimatlyftet och olika samverkansprojekt gällande pedagogiska naturmiljöer och beteendeförändringar gällande energianvändning. Implementering pågår fortsatt gällande förvaltningens miljöledningssystem vilket kommer bidra till måluppfyllelse.

Vid senaste stödjande miljörevisionen bedömdes att grundskoleförvaltningen har gjort en positiv förflyttning från föregående år. Arbeta pågår för omhändertagande av revisionens rekommendationer för fortsatt systematiskt miljöarbete. Utöver rekommendationerna fokuserar förvaltningen fortsatt på att minska klimatpåverkan från måltider samt öka andelen ekologiska livsmedelsinköp. Förvaltningen kommer även påbörja införandet av en ny inköpsorganisation med bättre förutsättningar att bidra till måluppfyllelse. Ett funktionsprogram håller på att upprättas i syfte att öka likvärdigheten på nybyggda skolor, skapa en standardisering för lärmiljöer och bygga skolor som är ekonomiskt, ekologiskt och socialt hållbara.

2.2.6 Göteborgs Stad ska ha en välfärd som möter göteborgarnas behov.

För att säkra skolverksamhet av god kvalitet i hela staden, för elever idag och i framtiden, behöver grundskoleförvaltningen fortlöpande göra justeringar i skolstrukturen. Nämndens grundläggande principer för skolorganisation syftar till att skapa förutsättningar för såväl pedagogisk som ekonomisk bärkraftighet och en god kompetensförsörjning. Förvaltningen behöver ta hänsyn till demografisk utveckling för att säkra ekonomisk hållbarhet och tillgodose behov av skolplatser, inte minst i anpassad grundskola. Därtill är utveckling av undervisningens kvalitet avgörande för att möta göteborgarnas förväntningar på skolan. Förvaltningen arbetar intensivt för att stärka varje skolas förmåga att utveckla undervisningens kvalitet.

Under 2021 genomförde grundskoleförvaltningen ett omfattande arbete för att lägga en grund för hållbar skolstruktur genom en större omorganisering av skolenheterna. Detta medförde under en period ökad personalomsättning hos skollära vilket kan ha haft negativ effekt för personalens arbetsmiljö och i slutändan eleverna. Vid årets uppföljning av personals och organisatoriska förutsättningar syns en positiv utveckling

i flera delar av chefers och medarbetares förutsättningar vilket förhoppningsvis framgent kan bidra till elevernas resultat.

God välfärdsutveckling förutsätter god ordning och reda, rättssäkerhet och effektiva processer. Sedan förvaltningens start 2018 har ett stort utvecklingsarbete gjorts kring förvaltningens myndighetsprocesser. Fortsatt arbete för ökad förutsägbarhet och effektivare processer återstår.

2.2.7 Göteborgs Stad ska ge sina anställda en bra arbetsmiljö och goda arbetsvillkor.

Nämndens arbete för en bra arbetsmiljö och goda arbetsvillkor

Grundskoleförvaltningen bedriver sedan ett flertal år ett stabilt partsgemensamt arbetsmiljöarbete. Särskilt fokus har under 2023-2024 varit:

- *Arbetsbelastning, uppdragsdialog och hållbara tjänster.* Partsgemensamt utvecklingsarbete har bedrivits för att utveckla rutiner för uppdragsdialog, tjänstefördelning och schemaläggning.
- *Hot och våld i skolan.* Det förebyggande arbetet mot hot-och-våld-situationer har integrerats i förvaltningens rutiner för arbetsmiljöronder. I detta ingår rutin för riskinventering och handlingsplan vid hot och våld. Partsgemensamt arbete har bedrivits för att tydliggöra och stödja skolpersonalens ansvar att förebygga och hantera ordningsstörningar. Det systematiska personsäkerhetsarbetet har därutöver integrerats i förvaltningens arbete med krisberedskap.
- *Förenkla, fördjupa och tydliggöra det systematiska arbetsmiljöarbetet.* Stödmaterial och rutiner för det systematiska arbetsmiljöarbetet har utvecklats och omarbetats. Fokus har varit att förenkla, fördjupa och tydliggöra för att ge bättre förutsättningar för det lokala arbetsmiljöarbetet. Verktyg så som APT-material har tagits fram med särskilt fokus på chefers arbetsmiljö.

Utveckling av arbetsmiljö och arbetsvillkor

Utvecklingen av medarbetares arbetsmiljö och arbetsvillkor är svårbedömd. I medarbetarenkät 2023 minskade förvaltningens HME med 1,5 indexenheter, från 78,2 till 76,7. Främst berodde detta på kraftig minskning av index Motivation, troligtvis till följd av de åtgärder för budget i balans som vidtogs under perioden för medarbetarenkätens genomförande. Samtidigt har index för Ledarskap ökat med 1,5 indexenheter, från 74,4 till 75,9. Detta som resultat av förvaltningens strategier för tydligare ansvar och ledning med fokus på hållbara skolenheter, chefers organisatoriska förutsättningar, möjlighet till kollegialt stöd i ledningsteam och satsningar på förvaltningsgemensam team- och ledarutveckling.

Jämfört med samma period 2023 har förvaltningens sjukfrånvaro minskat med 0,2 procentenheter. Sjukfrånvaron 1-14 dagar fortsätter att minska efter covid-19-pandemin, vilket är ett trendbrott mot den sedan 2011 kontinuerligt ökande korttidsfrånvaro inom grundskolan. Förvaltningen kommer följa och fördjupa analysen av detta under hösten 2024.

Sammantaget bedöms medarbetares arbetsmiljö och arbetsvillkor till viss del ha förbättrats sedan motsvarande period förutvarande år. Främst utifrån ökad upplevd möjlighet till ett tillsbaserat ledarskap och ökad lärartäthet. Kvarvarande utmaningar är skolpersonalens upplevda utsatthet för hot-och-våld-situationer och elevassistenters höga sjukfrånvaro.

3 Övrig uppföljning till kommunledningen

3.1 Väsentliga personalförhållanden

Här redovisas mått/nyckeltal som beskriver utvecklingen inom HR-området.

3.1.1 Nyckeltal som beskriver utvecklingen ur ett HR-perspektiv

	Aktuell period (ack sedan årets början)	Motsvarande period föregående år	Prognos 2024	Utfall 2023
Årsarbetare	5140,2	6400,1	9 550	9 967,0
Total sjukfrånvaro (%)	7,2	7,4	7,7	7,9
Antal förvaltningsexterna avgångar, tillsvidareanställda	314	386		
Antal förvaltningsexterna rekryteringar, tillsvidareanställda	183	471		
Förvaltningsextern personalomsättning (%)			7,7	9,0

Sjukfrånvaron till och med juli har minskat med 0,2 procentenheter jämfört med tidigare år. Sjukfrånvaron under arbetsgivarperioden har minskat med 0,4 procentenheter, vilket innebär ett trendbrott mot en lång period av kontinuerligt ökande korttidsfrånvaro. Sjukfrånvaron för elevassistenter är dock fortfarande mycket hög. Utifrån periodens utfall och förvaltningens sjukfrånvaromönster över kalenderåret prognosticeras sjukfrånvaron för helår 2024 till 7,7 procent.

Förvaltningens personalomsättning har under de senaste åren följt utvecklingen på arbetsmarknaden i stort med minskande personalomsättning under covid-19-pandemin och ökande personalomsättning i återhämtningsfasen från och med andra halvåret 2022. Sedan 2023 minskar nu förvaltningens omsättning, troligtvis till följd av försämrat konjunkturläge och eventuellt också utifrån att chefer och medarbetare skattar närmaste chefs ledarskap allt mer positivt.

3.1.2 Analys av situationen inom HR-området

Grundskoleförvaltningen har en positiv utveckling på de flesta av de centrala indikatorerna inom HR-området. Antalet förvaltningsexterna avgångar har på halvårsbasis minskat med 25 procent jämfört med samma period 2023. Den korta ackumulerade sjukfrånvaron har minskat från 3,0 procent per juli 2023 till 2,6 procent för samma period 2024. Andelen legitimerade lärare i grundskola och anpassad grundskola ökar kontinuerligt, med minskande gap mellan högindexskolor och lågindexskolor. Ökad legitimitationsgrad ses som drivet av kompetensförsörjningsinsatser och stärkta legitimitationskontroller. Särskilt har detta bidragit till markant ökad andel legitimerade lärare i fritidshem (67,4 procent i mars 2023, 73 procent i mars 2024).

Förändringsarbete

Efter flera år av kontinuerligt ökad bemanning, till stor del driven av ökade statsbidrag för att underlätta skolans utmaningar under covid-19-pandemin, har förvaltningen behövt genomföra ett större återställnings- och omställningsarbete. Som resultat har bemanningen stabiliserats i nivå med de ekonomiska förutsättningarna.

Utbildningschefernas uppdrag i förvaltningen har renodlats för att möjliggöra ett närmre ledarskap för stadens rektorer och en stärkt styrkedja, bland annat för att säkra förutsättningarna för långsiktig stabilitet i styrning och bemanning.

Med ekonomi i balans och stärkt styrkedja prioriteras nu förvaltningens förändringsarbete mot att förvaltningen som helhet ska arbeta bättre tillsammans för att öka elevernas måluppfyllelse. En övergripande översyn av avdelnings- och enhetsorganisationen pågår i bred dialog med berörda medarbetare för att förbättra samspelet mellan stöдавdelningarna och kärnverksamhet.

Medarbetarenkät 2023

Medarbetarenkätens genomförande sammanföll med de förvaltningsövergripande anpassningsåtgärder som genomfördes under senare delen av 2023. Som trolig konsekvens minskade index för hållbart medarbetarengagemang (HME) med en enhet, från 78 för år 2022 till 77 för år 2023. Förändringen förklaras i huvudsak av att delindex för Motivation minskat kraftigt inom förvaltningens skolenheter. Samtidigt ökade index Ledarskap med två enheter jämfört med förra året (från 74 till 76). Detta ses som drivet av förvaltningens strategi för tydligare ansvar, styrning och ledning med styrning mot bärkraftig skolstruktur där skolområden och skolenheter leds genom ledningsteam som rustas och stöds genom rektorsakademien och förvaltningens program för team- och ledarutveckling. Tydligast synliggörs förflyttningen av att biträdande rektorers HME-resultat ökade med 3 enheter, från 82 för år 2022 till 85 för år 2023.

För fördjupad beskrivning av förvaltningens arbetsmiljö och kompetensförsörjning se 2.2.7 och 3.1.3.

Utmaningar

Det finns kvarvarande utmaningar där förvaltningen inte lyckats nå nödvändig förflyttning. Främst gäller det kompetensförsörjningen av anpassad grundskola, hög sjukfrånvaro bland elevassistenter och hög andel skolpersonal som upplever sig utsatta för hot-och-våldssituationer. Av dessa avvikelser bedöms främst bristen på speciallärare ha negativ påverkan på grunduppdragets genomförande och utbildningens kvalitet inom anpassad grundskola (se 4.2.2.2.1 för kunskapsresultat i anpassad grundskola).

3.1.3 Långsiktig kompetensförsörjning - Uppföljning av Göteborgs Stads plan för kompetensförsörjning 2024-2026

I samband med delårsrapport per augusti följer Göteborgs Stad upp plan för kompetensförsörjning. Grundskolenämndens uppföljning bifogas i bilaga och sammanfattas nedan.

3.1.3.1 Sammanfattande analys - kompetensförsörjning

Möjligheten att möta kompetensförsörjningsbehovet har generellt förbättrats sedan föregående år. Skolorna har rekryterat fler legitimerade lärare i förskoleklass, låg- och högstadium samt i fritidshem. Effekten förstärks av att det totalt är färre medarbetare med de olika lärarbefattningarna, till exempel är även andelen legitimerade mellanstadie lärare högre 2024 jämfört med 2023, men antalet med legitimation är lägre i år jämfört med 2023. En bidragande faktor är det ekonomiska läget under 2023 som medförde att organisationen behövde anpassas.

Lågkonjunktur medför generellt en minskad benägenhet att byta arbetsplats, vilket syns även i grundskoleförvaltningen där personalstabiliteten är högre 2024 än 2023. Omsättningen av chefer har under året minskat. Förvaltningen arbetar för att stärka en rad insatser som introduktion och chefsutveckling inom ramen för chefsförsörjningsprocessen.

Läget 2024 är något ljusare jämfört med föregående år men grundskoleförvaltningen tampas fortfarande med utmaningar att kompetensförsörja verksamheten och yttre faktorer, som ett vikande söktryck till lärarutbildningarna och en generellt minskande invandring av personer i arbetsför ålder, är faktorer som ytterligare kan påverka förvaltningen negativt.

Inom en femårsperiod kommer elevantalet i framförallt mellan- och högstadieåldern att öka samt att det går att se ett ökat mottagande av elever i anpassad grundskola. Då ökningarna av elevgrupperna i de äldre åldrarna och i anpassad grundskola i stor utsträckning sammanfaller med en ökad brist på lärare för just dessa grupper förstärks behovet av att vidta åtgärder som både minimerar bristen på lärare men som också kompenserar för bristen genom nya sätt att organisera verksamheten.

Från hösten 2024 inför förvaltningen i samverkan med Göteborgs Universitet ett nytt upplägg för lärarstudenternas verksamhetsförlagda utbildning (VFU) där vissa skolor, så kallade övningsskolor, tar ett större ansvar för mottagandet för att stärka kvaliteten i studenternas utbildning.

För att möta barns och ungas olika behov och förutsättningar behöver Kulturskolans verksamhet vara flexibel både till form och innehåll. En möjlighet för kompetensförsörjning framåt kan vara genom Kulturskoleklivet.

Förvaltningens förutsättningar att kompetensutveckla medarbetare för att motverka till exempel bristen på kockar försämras av att arbetsmarknads och vuxenutbildningens kockutbildningar inte ges under hösten 2024. Samarbetsforum mellan förvaltningarna är viktiga för att lösa den kompetensförsörjningen.

3.2 Ekonomisk uppföljning

I följande avsnitt beskrivs ekonomiuppföljning kort. I avsnitt 4, styrinformation till nämnden ges en fördjupad beskrivning av ekonomistyrning och arbetet för att nämndens ekonomi ska vara balans och bidra till nämndens uppdrag.

3.2.1 Resultatredovisning i sammandrag

Belopp i mnkr	Period				Helår			
	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall fg år	Prognos	Fg prognos	Budget	Bokslut fg år
Intäkter	708	739	-31	674	1 147	1 119	1 114	1 070
Kostnader	-7 002	-7 169	167	-6 694	-11 212	-11 185	-11 044	-10 571
Kommunbidrag	6 698	6 698	0	6 242	10 047	10 030	9 930	9 412
Kommun-interna bidrag	80	0	80	15	68	40	0	85
Resultat	484	268	216	237	50	4	0	-4

3.2.2 Utfall till och med perioden

Grundskoleförvaltningen har för perioden januari-augusti ett resultat på 216 mnkr jämfört med periodiserad budget. Det motsvarar en budgetavvikelse på 3,2 procent och innebär en ökning med 181 mnkr jämfört med resultatet i maj.

Förvaltningens utbildningsområden redovisar ett resultat på 130 mnkr för perioden, vilket är en ökning med 135 mnkr jämfört med maj. Främsta förklaringen till förändringen är att kompletteringsbudgeten finns med i resultatet i augusti. Förvaltningens avdelningar samt förvaltningsövergripande budget redovisar till och

med augusti ett positivt resultat på drygt 86 mnkr. Den positiva avvikelsen förklaras till stor del av vakanta tjänster samt uppdrag som ej påbörjats. Ökningen av vakanta tjänster förklaras av stadens generella anställningsprövning samt förvaltningens interna omorganisation.

3.2.3 Prognos

Grundskoleförvaltningen lämnar en årsprognos per augusti på 50 mnkr för helåret 2024. Det motsvarar en budgetavvikelse på 0,5 procent. Bedömningen är därmed att förvaltningen har en ekonomi i balans samt att nämnden återställer upparbetat underskott för 2023.

Utbildningsområdena lämnar en helårsprognos på 81 mnkr vilket motsvarar en budgetavvikelse på 1,6 procent. Jämfört med prognosen i maj ökar därmed överskottet med 21 mnkr. Endast 13 av 69 skolområden har en negativ årsprognos och av dessa har endast 5 en avvikelse på minus 2 procent eller större. De ska enligt grundskolenämndens regler för god ekonomisk hushållning påbörja åtgärdsplaner inom 10 dagar. Främsta orsaken till förbättringen är den kompletteringsbudget som kommunfullmäktige beslutade om den 21 mars 2024. Av de 100 miljoner som fördelades till grundskolenämnden har omkring 77 mnkr fördelats till skolområdena. Kompletteringsbudgeten medför svårigheter för många skolor att kunna och hinna nyttja tillskottet innan året är slut, vilket resulterar i ett prognosticerat överskott.

3.2.4 Uppföljning av kommuncentrala poster som hanteras genom beslut av andra nämnder

Kommuncentral post (Belopp i tkr)	Utfall perioden	Prognos helår	Budgeterat belopp helår
Investeringsrelaterade driftskostnader	77 000	138 000	0
Sommarlovskort	18 100	18 100	0

Kommuncentralt reserverades 120 mnkr för investeringsrelaterade driftskostnader under 2024. Grundskoleförvaltningens sammanlagda kostnader uppgår till 77 mnkr för perioden januari till och med augusti. Förvaltningen har under denna perioden erhållit 27,5 mnkr. Därmed avser förvaltningen att hemställa 49,5 mnkr för perioden januari till och med augusti.

Förvaltningens bedömning är att den centrala potten inte kommer räcka till alla förvaltningar i staden och har därmed prognosticerat att bekosta 52 mnkr genom egen ram.

3.3 Uppföljning av särskilda beslut och uppdrag

3.3.1 Anmälningar enligt Lex Maria och Lex Sarah

Förvaltningen har inte gjort några anmälningar utifrån Lex Maria eller Lex Sarah under perioden.

3.3.2 Uppföljning avtalssamverkan

Avtalssamverkan innebär att en kommun träffar avtal om att någon av dess uppgifter helt eller delvis ska utföras av annan kommun eller region. Här rapporterar förvaltningen om sådan avtalssamverkan som är aktuell inom grundskolenämndens verksamhet.

Utbildning i annan kommun

Då elever genomför sin utbildning i en annan kommun än hemkommunen regleras

detta enligt två huvudprinciper:

1. Inom Göteborgsregionen (GR) genom ett samarbetsavtal som medlemskommunerna gemensamt ställt sig bakom. Det avtalet reglerar bland annat ersättningen för skola och fritidshem. Mellan dessa kommuner skrivs inga avtal utanför det gemensamma avtalet.
2. För övriga kommuner utanför Göteborgsregionen skrivs avtal och överenskommelser gällande den ersättning hemkommunen ska betala till kommunen där eleven genomför sin utbildning.

3.3.3 Övriga beslut och/eller uppdrag

Utredning av område Stadsgemensamt

På uppdrag av förskolenämnden, grundskolenämnden, utbildningsnämnden samt nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning gjordes en utredning av område Stadsgemensamts organisering som presenterades under våren 2024. På sina nämndsammanträden i april gav de berörda nämnderna sina respektive direktörer i uppdrag att omhänderta slutsatserna och återkomma med eventuella förslag på förändrad organisation.

I maj och juni har förvaltningsdirektörer och medlemmar i styrgruppen för område Stadsgemensamt genomfört ett antal dialoger utifrån utredningens slutsatser. Direktörerna har beslutat att utifrån identifierade scenarion för framtida organisering av verksamheterna (Språkcentrum, Vägledningscentrum och Center för skolutveckling) ska konsekvensanalyser göras ur perspektiven kvalitet, ekonomi och personal. Dessa görs i samverkan mellan berörda förvaltningar i augusti-september. Efter detta fortsätter dialogen och förvaltningarna bedömer att eventuella förändringar av organisation kommer att ske tidigast från sommaren 2025.

En förvaltningsöverskridande samverkansgrupp (FÖS) har bildats med uppdrag att föra dialog och hantera information och partssamverkan av eventuellt förändrad organisering av område Stadsgemensamt och dess verksamheter.

4 Styrinformation till nämnden

I detta avsnitt följer styrinformation riktad till grundskolenämnden. Här beskrivs verksamhet och uppföljning som nämnden behöver känna till utifrån ansvar som huvudman och hemkommun. Det innefattar bland annat, ekonomistyrning, information utifrån det systematiska kvalitetsarbetet, avvikelser gällande lokaler och kapacitet, pågående uppdrag och intern kontroll.

4.1 Ekonomistyrning

Den övergripande beskrivningen av resultat och prognos beskrivs i avsnitt 3.2. I följande avsnitt beskrivs en fördjupad analys av nämndens ekonomistyrning.

Verksamhetsåret 2024 har hittills präglats av de många åtgärdsplaner som gjordes under höstterminen 2023 för att skolområdena skulle vara i ekonomisk balans. I augusti fick skolområdena en kompletteringsbudget på sammanlagt 77 mnkr för helåret vilket innebär överskott för många skolor.

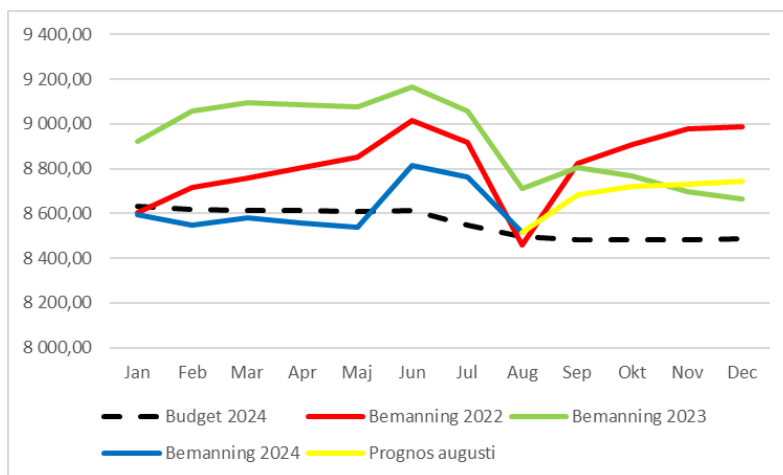
Resultat och prognos

Grundskoleförvaltningen har för perioden januari-augusti ett resultat på 216 mnkr jämfört med periodiserad budget. Resultatet inkluderar beslutad kompletteringsbudget. Förvaltningens överskott förklaras även av betydligt fler uttagna semesterdagar 2024 jämfört med 2023. Semesteruttaget är svårt att prognosticera och har historisk påverkat förvaltningens resultatet både positivt och negativt.

Grundskoleförvaltningen lämnar en årsprognos per augusti på 50 mnkr för helåret 2024, vilket motsvarar en budgetavvikelse på 0,5 procent. Bedömningen är därmed att förvaltningen har en ekonomi i balans samt att nämnden återställer upparbetat underskott för 2023.

Bemanningsutveckling

Utbildningsområdenas budget består till 95 procent av personalkostnader och förvaltningen följer bemanningsutvecklingen noga. Åtgärdsplanerna från 2023 gav fortsatt effekt under första halvåret då förvaltningens bemanning låg under budgeterad nivå. Under perioden januari till maj har bemanningen i snitt varit 462 heltidstjänster färre jämfört med motsvarande period förra året. Mellan januari till maj har utfallet varit i genomsnitt 54 heltidstjänster färre än budget och i augusti vände trenden och utfallet var 20 heltidstjänster fler än budget. Likaså vänder utvecklingen för användandet av timavlönade och är i augusti på en högre nivå än motsvarande period förra året. Förvaltningen ser även tendenser till större efterfrågan på elevassistenter än vad det varit under första halvåret.

Elevutveckling jämfört med budget

Antalet grundskoleelever i åk F-9 förväntas minska under höstterminen jämfört med budgeterat antal. I pengar innebär detta att skolområdena kommer att få 15 mnkr mindre i elevpeng än budgeterat. För anpassad grundskola gäller det motsatta och antalet elever prognosticeras att öka under höstterminen. Det innebär 31 mnkr mer i elevpeng under höstterminen för anpassad grundskola.

Samlad bedömning grundskolenämndens ekonomistyrning framåt

2023 var ett ekonomiskt ansträngt år för skolorna, främst på grund av de kraftigt ökade kostnaderna för sociala avgifter. Hösten 2023 präglades av åtgärdsplaner och noga uppföljningar. Inför budget 2024 fortsatte skolornas arbete med åtgärdsplaner för att få en ekonomi i balans och för att återställa underskott. Bemanningen behövde fortsatt minskas för att nå en ekonomi i balans även under 2024. Rektorerna agerade med stor försiktighet. I juli fick skolorna kompletteringsbudget på 77 mnkr. Med endast 4 månader kvar av året kommer det att bli svårt att använda merparten av tillskottet eftersom rekrytering av ny personal i genomsnitt tar tre månader. Antalet anställda förväntas öka med 230 heltidstjänster mellan augusti och december varav 180 inom skolområdena. Sammanfattningsvis har kompletteringsbudgeten inneburit större möjligheter för skolorna att ta in visstidsanställningar och vikarier men haft liten effekt på den långsiktiga bemanningen.

Förvaltningen bedömer att skolområdena behöver lämna ett resultat på omkring 60 mnkr för 2024 för att vara i balans inför verksamhetsåret 2025.

4.2 Huvudmannens systematiska kvalitetsarbete

Grundskolenämndens verksamhet styrs både av nationell lagstiftning i framförallt skollag och läroplan samt av de kommunala uppdragen, formulerade av kommunfullmäktige. I egenskap av skolhuvudman har grundskolenämnden ansvar dels för att fördela resurser och organisera verksamheten utifrån lokala förutsättningar, dels för att systematiskt följa upp och utveckla verksamheten så att de nationella målen kan uppfyllas. Såväl skolhuvudmän som rektorer ansvarar för att bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete inom sina respektive ansvarsområden. Det systematiska kvalitetsarbetet utgår från nationella mål i skollag, läroplaner och andra styrdokument.

För att kunna ge förutsättningar för en kvalitativ verksamhet behöver nämnden få tillgång till en bred uppföljning, både utifrån det nationella och kommunala uppdraget. Uppföljning av det nationella uppdraget är en del av rapporteringen till nämnden i ordinarie delårsrapporter. Vartannat år sker även en kvalitetsanalys inom valda områden för att fördjupa kunskapen om orsaker och resultat.

Under tiden som grundskolenämnden har funnits har formerna för det systematiska kvalitetsarbetet utvecklats. Att följa upp allt hela tiden skulle både driva ytterligare administration och vara kostsamt. Förvaltningen har därför en uppföljningsplan för att säkerställa att huvudman följer upp samtliga läroplansområden under en mandatperiod. I delårsrapport mars beskrevs utveckling av organisatoriska förutsättningar för elevers lärande, utifrån medarbetares och chefers förutsättningar samt utifrån nämndens skolstruktur. I delårsrapport augusti beskrivs uppföljning som handlar om elevers förutsättningar och resultat, utifrån tre läroplansområden:

- Kunskaper
- Normer och värden
- Aktuellt läroplansområde för året, övergång och samverkan

I delårsrapport per augusti beskrivs även de särskilda insatser på huvudman arbetar med på skolnivå. I samtliga uppföljningsrapporter sker även uppföljning och beskrivning av

- antal avstängningar av elever,
- närvarostatistik samt
- anmälda händelser av misstänkt kränkande behandling. Vid årsrapporten summeras även slutsatser efter årets skolinspektioner.

4.2.1 Sammanställning av anmälan och information till huvudman och utifrån hemkommunansvar

I varje delårsrapport sker en sammanfattning av information som rör elevers rätt till utbildning och trygghet. I denna rapport sker även en något mer fördjupad uppföljning som en del i huvudmannens systematiska kvalitetsarbete.

Avstängningar

I Sverige råder skolplikt och alla barn har rätt till undervisning. Utrymmet i skollagen för att fatta beslut om att stänga av elev från undervisning är litet och tillämpningen ska vara restriktiv, enligt förarbetena. Avstängning görs utifrån de regler som finns i 5 kap. skollagen om trygghet och studiero. Beslutet om avstängningen kan överklagas, som en rättssäkerhetsgaranti för den enskilde.

Under vårterminen 2024, 1 januari - 15 juni, har 49 beslut om avstängning av elev fattats i grundskolan i Göteborgs Stad. Ett sådant beslut har överklagats till förvaltningsrätten. Dessa siffror kan jämföras med förra året, vårterminen 2023, då det fattades beslut om 41 avstängningar.

Omfattande frånvaro

Om en elev har upprepad eller längre frånvaro, giltig samt ogiltig, ska frånvaron skyndsamt utredas. När en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen. Under perioden januari-juli 2024 har 371 anmälningar om elevs frånvaro gjorts av Göteborgs stads kommunala skolor.

Centrum	Hisingen	Sydväst	Nordost
107	44	87	133

Enstaka skolor står i vissa fall för många anmälningar vilket påverkar statistiken på områdesnivå.

I Nordost har två skolor gjort 96 av de totalt 133 anmälningar.

På Hisingen har en skola gjort 17 av de 44 anmälningarna.

I Sydväst står en skola för 45 av de 87 anmälningarna.

I Centrum står en skola för 31 anmälningar och fyra skolor har mellan 10-15 anmälningar var.

När en skola med en fristående huvudman inleder en utredning om frånvaro ska huvudmannen snarast meddela hemkommunen detta. Under perioden januari-juli 2024 har 13 skolor med fristående huvudmän rapporterat in sammanlagt 145 utredningar om elevs frånvaro. 121 av de anmälningarna kommer från två enskilda skolor (58 respektive 63 anmälningar).

Kränkande behandling

Under perioden 1 januari till och med 31 juli 2024 inkom 6 725 anmälningar om upplevda kränkningar. Jämfört med samma tidsperiod 2023 har det skett en ökning av anmälningar med ca tio procent. Totalantalet för året kan tyckas högt men skollagen anger att alla händelser som kan vara kränkande behandling ska anmälas utan att man först gör en bedömning. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda

omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. Ansvaret att utreda och åtgärda är delegerat till skolans rektor. För mer information om innehållet i kränkingsanmälningarna se avsnitt 4.2.2.3 Normer och värden.

Nedan presenteras antalet anmälningar under aktuell tidsperiod per utbildningsområde.

Antal anmälda kränkningar januari-juli 2024	
Centrum	1412
Hisingen	2100
Nordost	1610
Sydväst	1595
Totalt	6725

4.2.2 Uppföljning av elevers förutsättningar och resultat

Följande uppföljning beskriver elevers förutsättningar för lärande och resultat utifrån läroplansområdena *Kunskaper, Normer och värden* samt *Övergång och samverkan*. Underlagen till uppföljningen består såväl av statistik, som kvalitativt material som samlats upp i dialoger och workshops med skolpersonal och centrala specialistfunktioner.

Sammantaget bedömer förvaltningen att det systematiska kvalitetsarbetet på lokal nivå behöver stärkas och utvecklas för att i högre grad utgå från undervisningen och vad den har för effekt för elevers måluppfyllelse. Detta identifierades även i kvalitetsanalysen från årets början.

De kartläggningar som genomförs i förskoleklass visar tydligt att eleverna kommer in i grundskolan med mycket olika förutsättningar. Uppföljningen av elevernas progression visar, återigen, hur svårt det är för elever som i de tidiga åren inte når målen att hinna ikapp. Matematik är det ämne där flest elever i årskurs 9 inte får godkänt betyg, trots utökningar i timplanen i flera omgångar under senare år.

Uppföljningen av normer och värden bekräftar analyser och slutsatser som dragits inom ramen för grundskoleförvaltningens systematiska kvalitetsarbete tidigare. Flickor upplever en mer otrygg skolmiljö än pojkar, övergången mellan årskurs tre och årskurs fyra är kritisk även sett till den psykosociala lärmiljön.

Uppföljningen av former och strukturer för övergång och samverkan visar att det finns anledning att fortsätta utveckla strukturer och praktisk tillämpning av övergångsplaner för att det ska vara möjligt att utbyta kunskaper som skapar kontinuitet och progression i elevernas utveckling och lärande.

4.2.2.1 Elevers förutsättningar

Elevenflöden

Förvaltningen följer elevstabiliteten mätt som andelen elever som stannar kvar hela läsåret på sin skola. Hög elevomsättning ger svårare förutsättningar för det kompensatoriska uppdraget.

För läsåret 23/24 låg stabiliteten på totalt sett 95,3 procent vilket är i nivå med föregående år. Elevstabiliteten minskar med stigande socioekonomiskt index, en tendens som varit tydlig även tidigare år. En förhållandevis låg elevstabilitet i de yngre åren på högindexskolor är särskilt bekymmersamt då all data pekar mot vikten av att de första åren i skolan lägger en god grund för elevens fortsatta kunskapsutveckling.

Elevstabilitet i procent	Indexgrupper		
	Låg	Mellan	Hög
stadie			
F-3	97,8	91,2	81,3
4-6	98,2	94,3	88,1
7-9	98,0	94,2	90,7

Mellan januari och juli 2024 har 261 nyanlända elever kommit till grundskolorna i Göteborg. I augusti beräknas antalet som tas emot uppgå till strax över 70 elever. Jämfört med det första halvåret 2023 är det en minskning i inflöde av nyanlända elever (470 under januari-juli 2023). Arbetskraftsinvandring är fortsatt den vanligaste orsaken till att familjerna kommit till Sverige och de vanligast förekommande språken är engelska, arabiska och urdu.

Närvaro

En viktig förutsättning för att elever ska kunna nå goda kunskapsresultat är att eleverna är närvarande på lektionerna. För att tidigt kunna identifiera problematisk skolfrånvaro är skolornas närvaroregistrering avgörande. De senaste åren har utvecklingsarbete genomförts och närvaroregistreringen har förbättrats avsevärt. Särskilt har andelen ofullständiga registreringar minskat i de lägre åldrarna och framförallt på skolor med socioekonomiskt högt index där exempelvis andel ofullständiga registreringar i årskurs tre minskat från 25,4 procent till 8,1 procent.

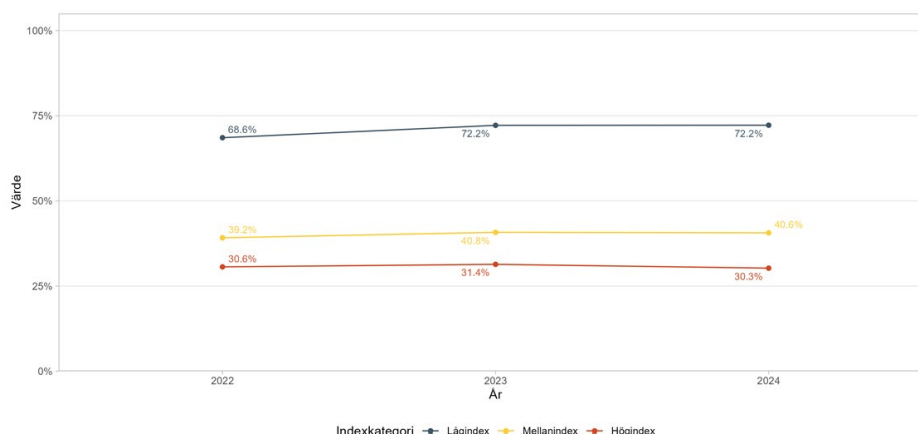
Närvaron i årskurs tre och sex är så gott som oförändrad och ligger på ca 90 procent. I årskurs 9 kan en mindre ökning av närvaron skönjas på skolor med ett lågt socioekonomiskt index (85,4 procent) och en smärre nedgång kan ses på skolor med ett högt socioekonomiskt index (79,4 procent). Närvaron på så kallade mellanindex-skolor är relativt oförändrad (81,0 procent).

Förvaltningen har följt upp hur frånvaro påverkar kunskapsresultaten genom att jämföra resultat i årskurs 7 med resultat i årskurs 9 i kombination med samma elevgrupps frånvaro-data. Vid sådan jämförelse syns att kunskapsresultaten sjunker drastiskt vid en frånvaro på 20 procent eller högre. För att öka närvaron på alla skolor och i alla åldersgrupper behöver förvaltningen framöver fortsätta bedriva, hålla i och följa upp utvecklingsarbetet med såväl problematisk skolfrånvaro som närvaroregistrering.

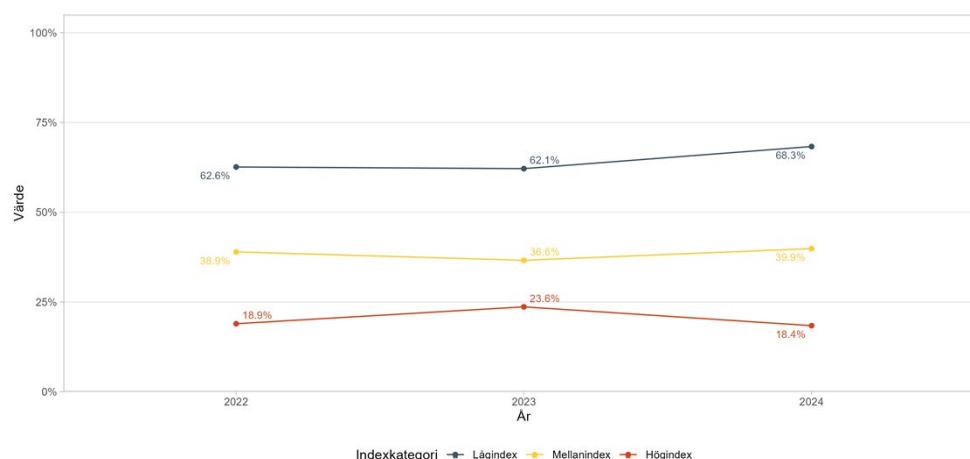
Stor variation på elevers förutsättningar i förskoleklass

Sammanställning av de obligatoriska kartläggningsskärmsmaterialen som används i förskoleklass visar att det är stor skillnad mellan elevers förutsättningar när de kommer till grundskolan. Kartläggningsskärmsmaterialen används för att identifiera elever som visar indikation på att inte uppfylla de kriterier för bedömning som ska uppfyllas i årskurs 1 och 3 i grundskolan.

Förskoleklass: Godtagbara kunskaper i alla aktiviteter, flickor

Förskoleklass: Godtagbara kunskaper i alla aktiviteter, pojkar

Kartläggningarna ska genomföras någon gång under höstterminen i förskoleklass. För en elev i sexårsåldern kan det medföra stora skillnader i resultat om kartläggningen görs i början eller slutet av terminen och siffrorna bör därför tolkas med varsamhet. Trots detta går det inte att förbise eleverns olika förutsättningar. Detta innebär att skolans ingång i undervisning kan skilja stort och vikten av en högkvalitativ undervisning som utgår från elevernas behov blir tydlig. Undervisningen behöver planeras utifrån kartläggningarnas resultat, genomföras och därefter följas upp och analyseras. För att detta ska fungera behöver det finnas ett levande och aktivt kvalitetsarbete i både klassrummet och på skolan.

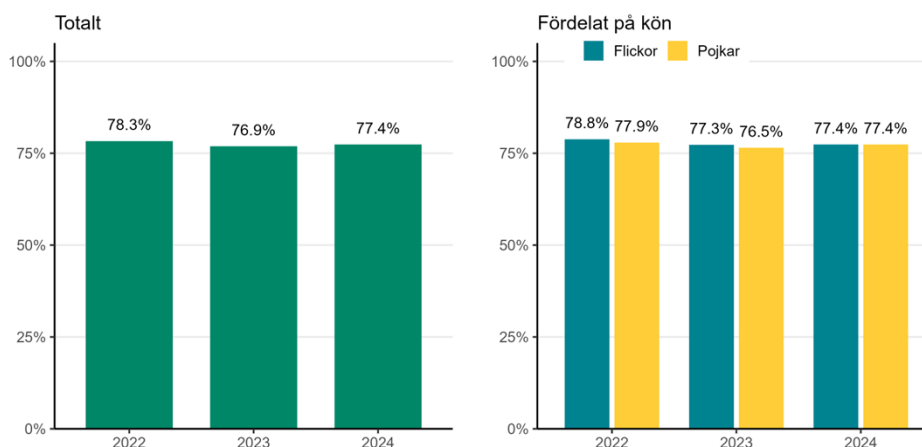
4.2.2.2 Kunskaper

Uppföljningen av eleverns kunskaper sker årligen på huvudmannanivå och utgår från uppföljning per förskoleklass, årskurs 3, 6 och 9. Datan analyseras utifrån variabler som kön, index per skola, jämförelse över tid och jämförelse med andra storstäder. Förvaltningen följer även kunskapsutvecklingen på varje skola, för bättre kunskap om vad skolor med en positiv resultatresa faktiskt prioriterar.

Resultat årskurs 9

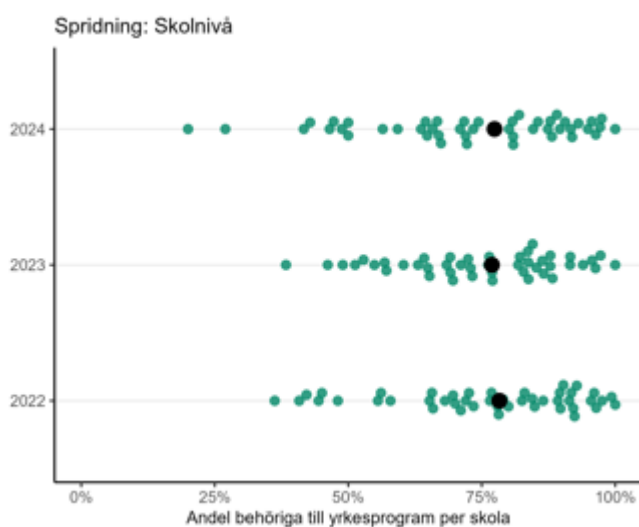
För behörighet till ett yrkesprogram krävs godkända betyg i svenska eller svenska som andraspråk, engelska och matematik och godkända betyg i minst fem andra ämnen. Det innebär att det krävs godkända betyg i sammanlagt åtta ämnen.

Årskurs 9: Andel elever behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram

Bland eleverna i Göteborg som gick ut årskurs 9 vårterminen 2024 är 77,4 procent behöriga till gymnasiet yrkesprogram, vilket är en liten ökning jämfört med föregående läsår. Skillnaden mellan skolor är precis som föregående år stor vilket syns i bilden nedan där varje prick utgör en skola.

Årskurs 9: Andel elever behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram - spridning skolnivå

I skolor med socioekonomiskt index under 100 var 88,1 procent av eleverna behöriga till gymnasiet yrkesprogram. I skolor med socioekonomiskt index över 200 var 46,1 procent av eleverna behöriga till gymnasiet yrkesprogram. Bland de elever som inte uppnår behörighet är matematik det vanligaste ämnet där man ej uppnår målen.

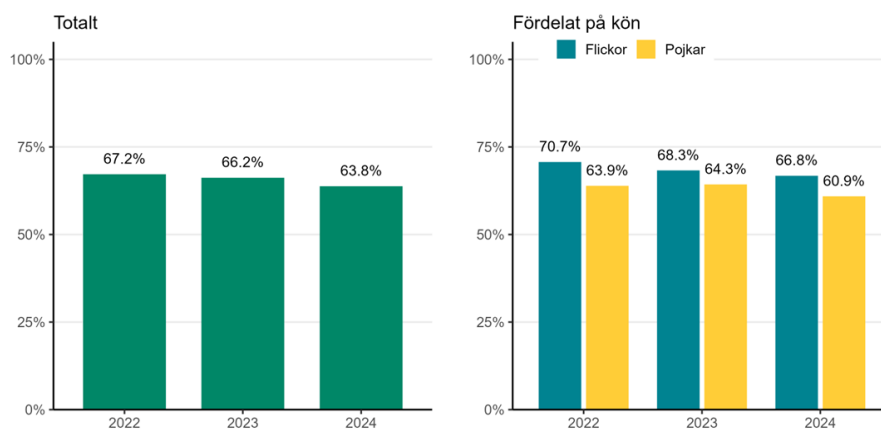
Elevers bristande kunskaper i matematik har under flera år också uppmärksammats nationellt. Matematiklyftet pågick 2013-2016 och den nationella timplanens tid för matematik har utökats, senast 2019. Förvaltningens uppföljning från 2016 till 2024 visar inte några direkta resultat av den utökade tiden i elevernas betyg i årskurs 6-9.

Resultat årskurs 6

Kunskapsresultaten i årskurs 6 visar en negativ utveckling jämfört med föregående år då en något lägre andel av eleverna uppnår godkända betyg i alla ämnen. Andelen elever på hög- och mellanindexskolor (socioekonomiskt index över 200 respektive mellan 100-200) med godkända betyg i alla ämnen minskar med flera procentenheter

jämfört med föregående år. I gruppen högindexskolor är det endast 23,7 procent av eleverna i årskurs 6 som får godkända betyg i alla ämnen.

Årskurs 6: Andel elever som fått godkänt betyg i alla ämnen

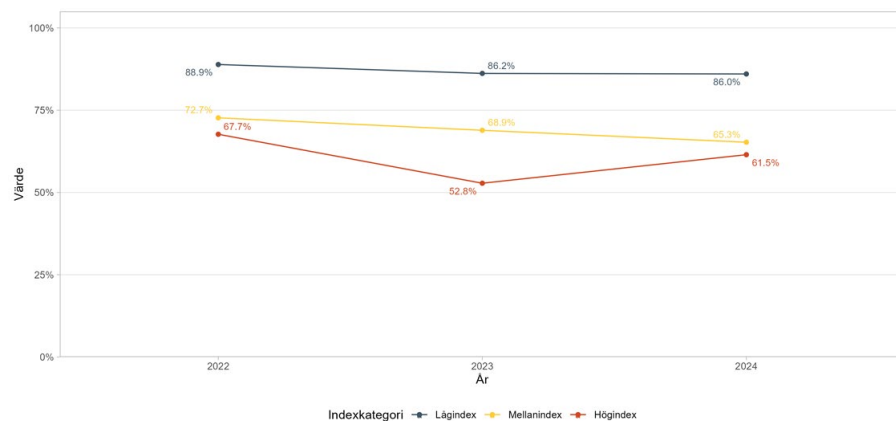

Resultat årskurs 3

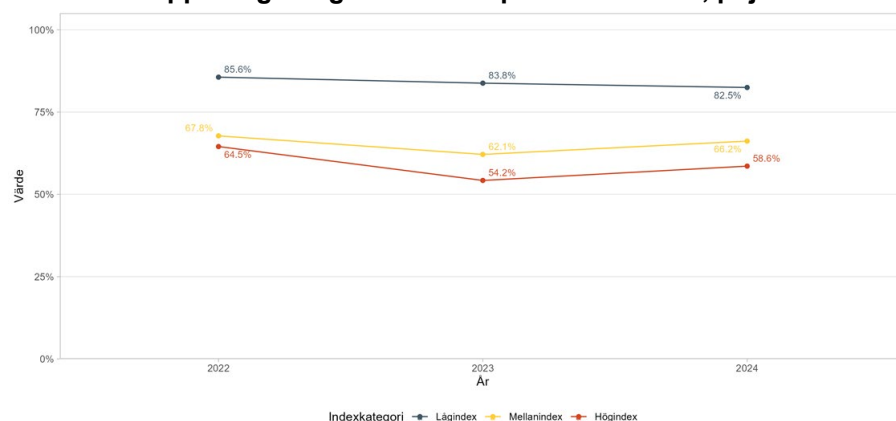
Andel elever som uppnått godtagbara kunskaper i alla ämnen (matematik, svenska/svenska som andraspråk, NO och SO) i årskurs 3 är i nivå med föregående år. Noterbart är att flickors och pojkars resultat på gruppnivå närmar sig varandra. Flickornas resultat har försämrats några tiondelar, medan pojkarnas resultat har ökat med drygt en procentenhet. Skillnaden mellan könen är nu mindre än två procentenheter.

Även inom årskurs 3 är dock spridningen mellan index-grupperna stor.

Årskurs 3: Uppnått godtagbara kunskaper i alla ämnen, flickor

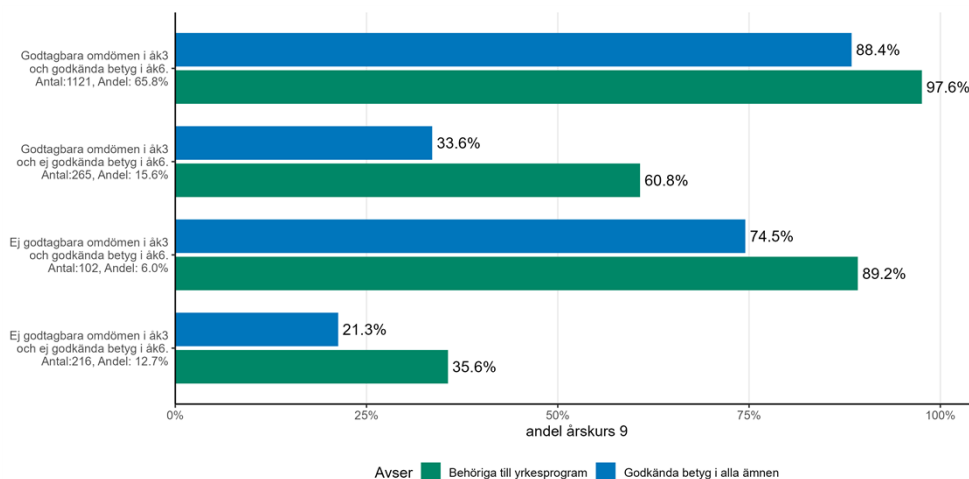
Årskurs 3: Uppnått godtagbara kunskaper i alla ämnen, pojkar

Progression

Om man följer samma elevgrupp över tid är bilden tydlig, de elever som inte uppnår godkända kunskaper i de tidiga åren har svårt att hämta in kunskaperna över tid. Bilden nedan visar progression för de elever som gick ut årskurs 9 vårterminen 2024. Av de elever som fick godtagbara resultat både i årskurs 3 och 6 blev nästan alla behöriga till gymnasiet i årskurs 9. Av eleverna som inte uppnådde godtagbara resultat i årskurs 3 men gjorde det i årskurs 6 så var det en stor andel, om än något mindre, som nådde behörighet i årskurs 9. Av de elever som inte nådde godtagbara kunskaper i årskurs 3 eller i årskurs 6 var det endast 35,6 procent som blev behöriga till gymnasiet.

Progression årskurs 3 – 6 – 9

Jämförelse Stockholm och Malmö

Vid jämförelse med Stockholm och Malmö har Göteborgs kommunala skolor sämre kunskapsresultat, även när man tar hänsyn till elevernas förutsättningar och använder Skolverkets SALSA-mått. Även inom stadens skolor är variationen stor, där vissa presterar över det förväntade värdet och andra under. När man tittar på avvikelsen mellan de faktiska resultaten och de förväntade resultaten givet elevernas förutsättningar så syns för Stockholm och Malmö fram till 2023 en positiv trend där de senaste läsåren på totalen har legat över det förväntade värdet medan Göteborg istället haft en negativ utveckling.

Utökad undervisningstid

Som nämnts ovan har utökad tid i matematik inte givit någon nämnvärd effekt på elevernas resultat. I Göteborg infördes 2020 utökad timplan på mellanstadiet på några skolor som ett av flera alternativ till öppen fritidsverksamhet. Extra undervisningstid, 3-5 timmar per vecka, har schemalagts i de ämnen som skolorna har prioriterat utifrån sin analys av måluppfyllelsen - primärt svenska/SVA, matematik och idrott och hälsa. En resultatuppföljning har gjorts för elever på sju skolor som genomgående haft utökad timplan i hela mellanstadiet. Denna uppföljning visar att den utökade tiden inte haft någon effekt på resultat på gruppnivå. Enstaka exempel finns dock på skolor som höjt sina resultat i idrott och hälsa då man satsat på simundervisning inom ramen för den utökade tiden. Fördjupad uppföljning av denna insats kommer att genomföras under hösten 2024.

Obligatorisk lovskola

I årets obligatoriska lovskola deltog 422 elever som slutade årskurs 9 med ofullständiga betyg. Av dessa förbättrade 124 elever sina betyg så att de har möjlighet att söka in till gymnasiet.

Fritidshem

Under året har fokus för arbetet med fritidshemmen inom såväl grundskola som anpassad grundskola varit tillgängliga lärmiljöer och utveckling av undervisningen.

För att detta utvecklingsarbete ska ge långsiktiga och hållbara resultat har det i samtal med skolorna blivit tydligt att det även inom fritidshemmen finns ett stort behov av att förbättra och utveckla det systematiska kvalitetsarbetet.

Sammanfattande slutsatser uppföljning av kunskaper

Det är alltför många elever i stadens skolor som inte får med sig tillräckliga kunskaper från grundskolan. Sammantaget visar huvudmannens uppföljning att det systematiska kvalitetsarbetet på lokal nivå behöver utvecklas inom många områden och på många skolor.

Utifrån de kartläggningar som genomförs i förskoleklass blir det tydligt vilka olika förutsättningar eleverna kommer med. Att många elever i skolor med ett högt socioekonomiskt index har en betydligt längre väg att gå för att nå godkända kunskapsresultat blir åter synliggjort. Förvaltningens fokus behöver fortsatt vara att minska den pedagogiska segregationen.

Uppföljningen visar att förvaltningens satsning på utökad undervisningstid i ett antal skolor inte haft direkta effekter på resultaten på gruppnivå. En fördjupad analys kommer att genomföras under hösten som grund för träffsäkra insatser framgent.

Pågående utvecklingsarbetet för att stärka den lokala förmågan att driva systematisk didaktisk utveckling och att organisera för att möta elevers olika behov behöver intensifieras. Undervisningen behöver hålla hög kvalitet och ständigt förfinas utifrån de kunskaper som finns att tillgå om elevernas lärande, till exempel kartläggningar, men också utifrån det lärare ser när de analyserar resultaten av sin undervisning. Den information som finns att tillgå om elevernas kunskapsutveckling behöver i högre grad nyttjas och vara utgångspunkten för kontinuerliga kalibreringar i undervisningen. Samtliga skolor behöver ha fungerande processer och arbete kopplat till extra anpassningar och särskilt stöd för att snarast fånga upp elever som inte når förväntade resultat i kartläggningar och uppföljningar. Även här pågår förvaltningsövergripande utvecklingsarbete.

1.1.1.1 Uppföljning av kunskaper anpassad grundskola

Anpassad grundskola har inte tillgång till samma mängd kvantitativ data om elevernas kunskapsutveckling som grundskolan. Elevernas kunskapsutveckling ska dokumenteras men är svårare att aggregera då betyg exempelvis enbart sätts för de elever vars vårdnadshavare begär det. För att komplettera förvaltningens uppföljning av kvaliteten i anpassad grundskola genomförs därför systematiska uppföljningsdialoger som utformas utifrån läroplansmålen, de prioriterade mål som finns i nämndens verksamhetsplan för innevarande år samt stadsrevisionens kritik inom området från 2023. Under detta år har dialogerna bland annat fokuserat på uppföljning och dokumentation av elevernas kunskapsutveckling och elevers rätt till stöd.

Överlag visar uppföljningsdialogerna att skolorna aktivt arbetar med att åtgärda den kritik som stadsrevisionen framförde. Även den centrala förvaltningen har genomfört flera förbättringar exempelvis när det gäller möjligheterna till att följa upp elevernas kunskapsresultat och stödet till de anpassade grundskolorna rörande elevernas individuella utvecklingsplaner.

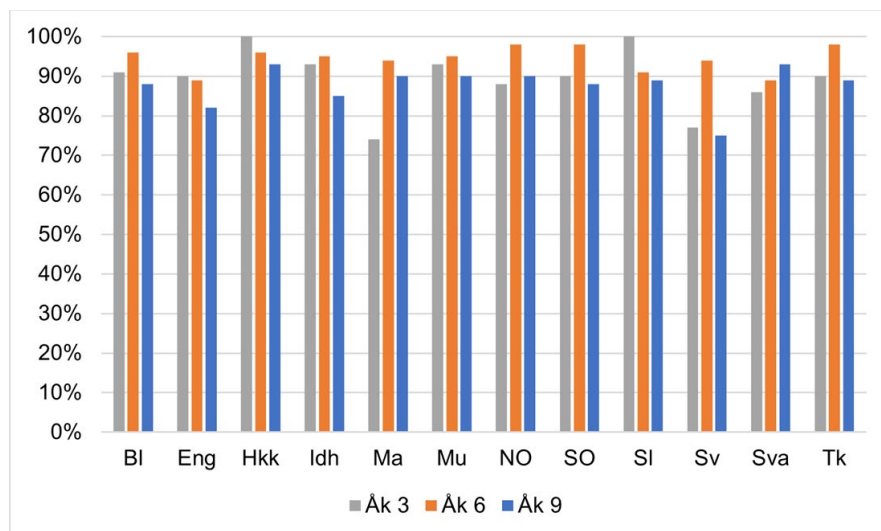
Elevernas kunskapsutveckling

Uppföljning av skriftliga omdömen för ämneselever årskurs 3,6 och 9

Elever i årskurs 3, 6 och 9 som studerar utifrån läroplanen i anpassad grundskola uppvisar generellt godtagbara kunskaper i de flesta ämnen. Liksom tidigare år är

resultaten högre i praktiskt-estetiska ämnen jämfört med teoretiska. Orsaken till detta tycks vara att de teoretiska ämnena kräver mer anpassad undervisning.

Godtagbara kunskaper åk 3, 6, 9 för alla elever mottagna i anpassad grundskola

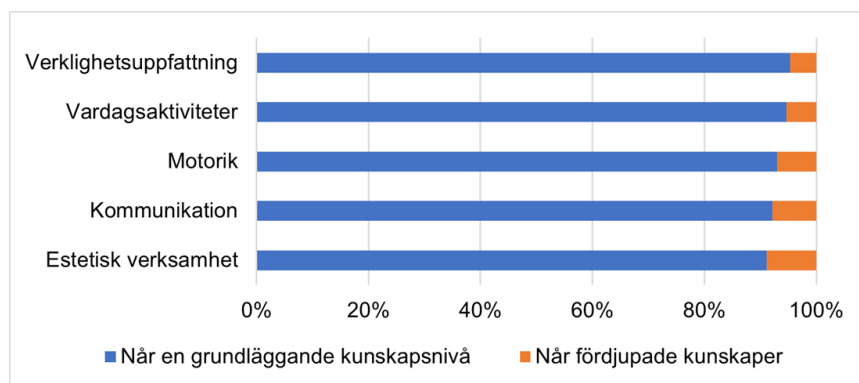
Uppföljning betygsresultat ämneselever

I anpassad grundskola får endast elever betyg om eleven eller vårdnadshavare begär detta. Andelen elever som får betyg ökar generellt med stigande årskurs och över tid. Över 90 procent av eleverna i årskurs 9 begär ut betyg, och integrerade elever gör det i högre utsträckning än elever som har sin skolplacering i en anpassad grundskola. I ämnena svenska och engelska når flera eleverna de högre betygen A och B, men annars visar statistiken att eleverna generellt inte når de högre betygsstegen. Särskilt påtagligt är detta i ämnet teknik där en majoritet av eleverna når betyg E.

Uppföljning kunskapsresultat ämnesområdeselever samtliga årskurser (ej integrerade)

För de elever som studerar utifrån ämnesområden (Estetisk verksamhet, Kommunikation, Motorik, Vardagsaktiviteter, Verklighetsuppfattning) sätts inga betyg alls. Istället görs en bedömning i slutet av varje läsår utifrån två nivåer: grundläggande kunskaper och fördjupade kunskaper. I samtliga ämnesområden och årskurser når endast sju procent av eleverna fördjupade kunskaper. Estetisk verksamhet visar högst måluppfyllelse, särskilt i de äldre åldrarna. Ämnesområdena verklighetsuppfattning och vardagsaktiviteter visar dock de lägsta resultaten utan tydlig progression mellan årskurserna. Det finns en gradvis ökning över tid inom kommunikation och estetisk verksamhet när det gäller andelen elever som når fördjupade kunskapsnivåer. Dock når alltför få fördjupade kunskaper ju äldre de blir.

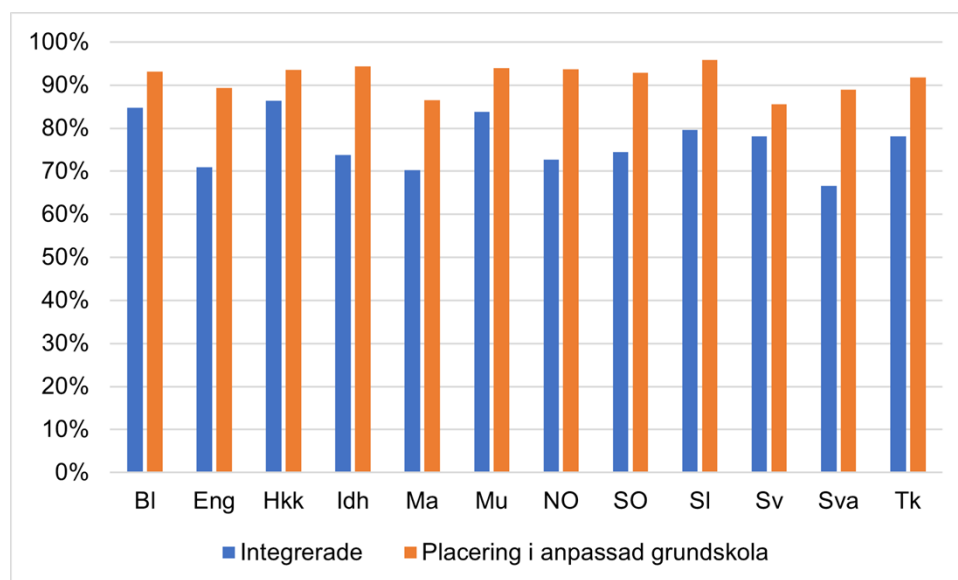
Resultat skriftliga omdömen ämnesområdeselever samtliga årskurser

Skilnad integrerade elever och elever i anpassad grundskola

Integrerade elever har generellt sätt lägre måluppfyllelse än elever som har sin placering i en anpassad grundskola. Detta syns både i sammanställningar av skriftliga omdömen och betygsresultat. Troligen beror detta på den brist på kompetens som fortfarande finns hos lärare i grundskolan när det gäller bedömning av elever som studerar utifrån läroplanen för anpassad grundskola.

Godtagbara kunskaper samtliga årskurser utifrån placering

Dokumentation av kunskaper

Lärare och skolledare i Göteborg nyttjar i dagsläget en mängd lokala strukturer, verktyg och metoder för att sköta dokumentationen och uppföljningen av elevernas kunskapsutveckling, då det fram tills nu funnits begränsat nationellt stöd. Under sommaren har Skolverket publicerat nya samt reviderade bedömningsstöd vars nyttjande förväntas bidra till och underlätta en mer enhetlig bedömning av elevernas kunskapsutveckling. Det nationella stödet för bedömning av ämnesområden är dock fortsatt mycket begränsat. Under hösten kommer förvaltningen stötta så väl anpassade grundskolor, som skolor som har integrerade elever, i implementeringen av bedömningsstöden.

Elevernas rätt till stöd

Skolorna uttrycker fortfarande osäkerhet kring extra anpassningar och särskilt stöd, vilket understryker behovet av fortsatt utveckling av utbildningar och riktade insatser inom dessa områden.

Sammanfattande slutsatser för uppföljning Anpassad grundskola

Både resultat och uppföljningsdialoger pekar på den utmaning det är för lärare att bedöma kunskaperna hos elever i anpassad grundskola. Det är därför av största vikt att fortsätta arbeta för en högre och mer kvalitativ bedömarkompetens hos lärarna. I detta arbete blir de nya bedömningsstöden från Skolverket en viktig del.

För att elever ska få det stöd de har rätt till behöver förvaltningen även fortsättningsvis genomföra utbildningar och insatser för att utveckla arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd.

4.2.2.3 Normer och värden

Skolan har ett ansvar att aktivt och medvetet påverka och uppmuntra eleverna att omfatta samhällets gemensamma värderingar och att uttrycka dessa i praktiska handlingar i vardagen. Värdegrundsarbetet pågår dagligen i skolan, både med sikte på att forma framtidens samhällsmedborgare och för att skapa en god lärmiljö fri från

kränkningar och diskriminering. För att elever ska kunna tillgodogöra sig undervisningen är upplevd trygghet avgörande. Samtidigt kan undervisning av hög kvalitet, som möter elevernas behov, bidra till tillhörighet och trygghet. Därför är det viktigt att huvudmannen systematiskt följer upp insatser och data som visar tendenser och utveckling på skolnivå som kan ligga till grund för vidare arbete och insatser. Exempel på datakällor som används i uppföljningen är elevenkäter, elevhälsosamtal och kränkingsanmälningar.

Elevernas trygghet

Generellt känner sig pojkar i årskurs 5 tryggare än flickor. Elevhälsosamtal i årskurs 4 visar att flickor oftare än pojkar upplever rädsla och oro kopplat till bråk. Flickor i årskurs 8 på mellanindexskolor upplever i större utsträckning rädsla/oro för bråk innevarande år jämfört med föregående år. Elever i årskurs 5 på högindexskolor skattar skolans förmåga att förhindra kränkningar högre än genomsnittet.

Lärarenkäter tyder på att elevernas bemötande av varandra och av lärare har försämrats sedan 2022, liksom elevernas känsla av trygghet och att kunna vara sig själva.

Kränkningar och trakasserier

Pojkar utsätts oftare än flickor, och mellanstadiet, särskilt årskurs 4, har högst andel kränkningar per elev. Kränkingsanmälningar har ökat för både pojkar och flickor i mellanindexskolor, men inte i övriga indexgrupper.

Lärare på skolor med färre anmälningar skattar ofta sina elevers trygghet högre. Lärare på lågindexskolor skattar generellt sina elever som tryggare, än lärare på mellan- och högindexskolor.

Anmälningar om kränkningar som skett via sociala medier är fortfarande få, men i samtal med skolor framkommer att mörkertalet sannolikt är stort.

Planer mot diskriminering och kränkande behandling (PDK)

Varje skolenhet ska enligt skollagen årligen upprätta en plan mot diskriminering och kränkande behandling. Andelen skolenheter som har en aktuell PDK har minskat och detta följer förvaltningen nu upp. Att en skola saknar en PDK betyder dock inte per automatik att det saknas ett fungerande och systematiskt värdegrundsarbete. Däremot är en befintlig PDK ofta en del av ett systematiskt värdegrundsarbete. Skolor som arbetar systematiskt tenderar att ha elever som skattar sin trygghet högre.

Klagomål om kränkande behandling

Klagomål från vårdnadshavare om kränkande behandling är konstant eller ökande, vilket indikerar att värdegrundsarbetet och lärmiljön behöver utvecklas. *Klagomålen kopplas ofta till elevens rätt till särskilt stöd, och när eleven inte kan tillgodogöra sig undervisningen ökar risken att såväl eleven själv utsätts, som utsätter andra, för kränkningar.*

Sammanfattande slutsatser för uppföljning av Normer och värden

Uppföljningen bekräftar de tidigare analyser som förvaltningen gjort om att flickor upplever en mer otrygg skolmiljö än pojkar, att övergången mellan årskurs tre och fyra är kritisk.

Ett effektivt sätt att arbeta med dessa utmaningar är ett systematiserat arbetssätt där analyser av åtgärder ligger till grund för kommande målsättningar och insatser. Ett pågående förvaltningsövergripande utvecklingsarbete kring att utveckla skolornas systematiska kvalitetsarbete förväntas gynna även skolornas värdegrundsarbete. Vidare behövs stödstrukturer på förvaltningsnivå som underlättar för skolledarna att ta sitt ansvar. Detta kan exempelvis vara bra IT-stöd, lämpliga utbildningsinsatser och riktat stöd till de skolområden som behöver.

4.2.2.4 Övergång och samverkan

I läroplanen för grundskolan samt förskoleklass och fritidshem anges att förskoleklassen, fritidshemmet och skolan ska samverka på ett förtroendefullt sätt med varandra och förskolan för att stödja elevernas utveckling och lärande i ett långsiktigt perspektiv. Skolan ska även samverka med de gymnasiala utbildningar som eleverna fortsätter till. I läroplanen anges också riktlinjer för vad som specifikt ligger i varje lärares ansvar avseende övergångar och samverkan.

I grundskolenämndens kvalitetsanalys för 2023 kunde vikten av väl fungerande övergångar för eleverna konstateras. Det har föranlett att grundskoleförvaltningen har haft särskilt fokus på övergångar och samverkan i 2024 års uppföljningsarbete. Intervjuer och fokusgrupper med skolledare har genomförts och resultatet av dessa uppföljningar sammanfattas nedan.

Från förskola till förskoleklass

I utvärdering av arbete för övergång och samverkan mellan förskola och skola önskade ett flertal rektorer i förskoleförvaltningen tydligare instruktioner som stöd för de pedagoger som ska fylla i underlagen som ska lämnas till mottagande skola. Flera skolledare uttryckte att kvaliteten och omfattningen i underlagen varierade för mycket. Utvärderingen visade även att många skolledare skattade det egna arbetet högt, men pekade på brister i arbetet i den andra förvaltningens verksamheter. Detta kan tolkas som ett behov av att ytterligare stärka samverkan mellan de båda förvaltningarna i arbetet med övergång och samverkan.

I syfte att öka samverkan mellan skolledare initierades samverkansträffar som ett forum där berörda skolledare i förskola och skola samlas en gång per termin. För att utveckla övergången mellan förskola och skola behöver skolledare fortsatt träffas för samarbete och kommunikation.

Övergångar inom grundskolan och samverkan med fritidshem

Förvaltningen har i uppföljande syfte fört dialog med ett antal rektorer avseende hur övergångar inom grundskolan med fritidshemmen fungerar. Av dessa dialoger framkommer det att samverkan mellan skola och fritidshem underlättas om grundskollärare och fritidshemslärare organiseras i samma arbetslag. En försvårande omständighet för samverkan mellan skola och fritidshem är att personalen inom fritidshem har mindre tid avsatt för arbete utanför barngruppen.

I övergången mellan förskoleklass och årskurs 1 uppmärksammas elever med stödbehov. Rektorer anger att de gör verksamhetsbesök men har också kartläggningmaterial och bedömningsstöd som underlag. Skolor har i varierande grad egna rutiner framtagna för överlämningar, där elevhälsan finns med. Rektorer uttrycker att saker behöver förbättras, exempelvis behöver kvaliteten på bedömningarna höjas. Samverkan behöver öka med andra aktörer kring utredningar avseende intellektuell funktionsnedsättning.

För många elever innebär det en övergång till en annan skolenhet när de börjar årskurs 7. Här visar dialogerna med rektorer att de finns olika syn på hur utredningar och åtgärdsprogram ska hanteras vid denna övergång. En uppfattning är att skolan behöver göra en ny utredning utifrån det nya sammanhang som eleven befinner sig. En annan uppfattning är att åtgärdsprogrammet ska följa med från årskurs 6 till 7 vid skolbyte. Dessa olika inställningar kan vara en förklaring till nedgången i andel åtgärdsprogram från årskurs 6 till 7 som noterats under flertal år. Här finns således inställning hos rektorer som kan innebära en risk att elever som har behov av särskilt stöd inte får det från skolstart i årskurs 7. Det betyder att förvaltningen fortsatt behöver informera, kompetensutveckla och hävda gällande bestämmelser avseende övergångar och samverkan. Bestämmelser som anger att de uppgifter som ska överlämnas är sådana uppgifter som behövs för att underlätta övergången för eleven.

När det gäller övergångarna i grundskolan påtalar rektorerna betydelsen av att det finns rutiner för överlämnande och anser att innehållet i överlämnandet generellt behöver bli mer stringent. Det gäller särskilt den dokumentation som överlämnas. Men även överlämningsmöten är viktiga. När elever byter skola beskrivs det som särskilt angeläget att överlämningarna och samverkan fungerar. Vid byte av skola följer inte dokumentation kring elevens behov av särskilt stöd, som utredningar och beslut om åtgärdsprogram, med automatiskt på lärplattformen. Förvaltningen behöver säkerställa att det finns systemstöd som möjliggör att elevens hela skolgång kan följas i detta system och som samtidigt underlättar lärares administrativa arbete.

Övergång grundskola till gymnasieskola

Höstterminen 2023 började nya förvaltningsgemensamma planer gälla för övergångar mellan grundskola till gymnasieskola och och anpassad grundskola till anpassad gymnasieskola. Uppföljningen visar att det stora flertalet av de tillfrågade hade tagit del av information om övergångsplanerna. När det gäller att använda sig av förslagen till arbetsgång som finns i planen svarade cirka hälften att de gjort detta. En majoritet av överlämningsansvariga vet vad som förväntas av dem i rollen som överlämningsansvarig. Vad gäller om rutiner för överlämningsarbetet är tydliga och välfungerande ansåg hälften att så var fallet. Förvaltningen kommer genomföra fokusgrupper för vidare uppföljningar.

Sammanfattande slutsatser för uppföljning av Övergång och samverkan

Som beskrivits ovan i denna rapport är elevstabiliteten lägre i högindexskolor. Det är bekymmersamt eftersom hög elevomsättning ger svårare förutsättningar för det kompensatoriska uppdraget. Att övergångar fungerar mellan berörda skolformer och skolor samt mellan årskurser är av stor betydelse för elevernas skolframgång. Inför övergångar ska berörda enheter utbyta kunskaper, erfarenheter och information om innehållet i utbildningen för att skapa sammanhang, kontinuitet och progression i elevernas utveckling och lärande.

Att det finns rutiner vid dessa övergångar och att de följs är av stor vikt. Större skolområden förväntas också ge bättre förutsättningar att hantera goda övergångar. Övergångar kräver samverkan och att det prioriteras och att tid skapas för detta är väsentligt. Särskilt kring de elever som behöver särskilt stöd och att dokumentation överlämnas till berörda skolenheter för att de ska kunna anpassa och stödja eleverna direkt från skolstart.

4.2.3 Huvudmannens riktade insatser

Huvudmannens Extraordinära Insatser (HEIS)

Huvudmannens Extraordinära Insatser (HEIS) pågår på fyra av stadens skolor: Vättle-, Gårdstens-, Frölunda- och Sjumilaskolan. På varje skola finns en konkret åtgärdsplan framtagen med tydliga målformuleringar på kort och lång sikt. Där sker en mobilisering inom hela förvaltningen för att rikta ett sammanhållet stöd till skolan. Åtgärdsplanen följs upp regelbundet och när satta mål är uppnådda avslutas insatsen. Uppföljningar har nu gjorts av uppsatta åtgärdsplaner och inom fler av de målområden som har varit föremål för HEIS har det skett en positiv förändring av måluppfyllelsen, i vissa avseenden en mycket god sådan. På en skola har fler elever i åk 9 nått målen i alla ämnen mot tidigare år. Skolorna bedöms ännu inte nått uppsatta mål och därav kommer insatsen att fortgå under läsåret.

Distansundervisning som särskilt stöd

Våren 2023 ansökte grundskoleförvaltningen hos Skolinspektionen om att få utföra utbildning där distansundervisning används som särskilt stöd. I oktober 2023 godkändes förvaltningens ansökan.

Avsikten är att verksamheten i förlängningen ska erbjuda elever en anpassad och kvalitativ utbildning som främjar deras lärande, utveckling och hälsa samt möjlighet

för återgång till närundervisning. Inför höstterminen 2024 fanns utrymme för att ca 20 elever från kommunala grundskolor i Göteborg skulle kunna ta del av distansundervisning som särskilt stöd. Vid läsårets start hade 16 elever beviljats stödet och påbörjade då sin undervisning. Ambitionen är att elever från fristående och kommunala skolor i hela Sverige ska ta del av distansundervisningen från höstterminen 2025.

Frivillig lovskola

För tredje året i rad pågår under sex veckor den frivilliga lovskolan för årskurs F-3 i Hammarkullen. I år deltog 275 elever från 18 olika skolor i Angered och Bergsjön. Eleverna undervisas av lärarstudenter, men även assistenter finns som stöd och för att exempelvis anordna givande rastaktiviteter. I lovskolan tränas ämneskunskaper samt sociala färdigheter och även simundervisning erbjuds. Uppföljning visar att lovskolan bidrar positivt till elevernas måluppfyllelse.

Förstärkt simundervisning

Femton skolenheter i socioekonomiskt utsatta områden kommer i höst att erbjuda förstärkt simundervisning i förskoleklass och/eller årskurs ett. Eleverna kommer att undervisas av simlärare anställda av grundskoleförvaltningen.

Under våren har ett förberedande arbete pågått för att skapa bättre förutsättningar för skolorna att organisera simundervisning, utan att det ska påverka elevernas övriga undervisning negativt. Uppföljning av undervisningen kommer att ske under 2025.

4.2.4 Kulturskolans systematiska kvalitetsarbete

I våras slutfördes ett utvecklingsprojekt kring kvalitet i Kulturskolan som genomförts i samverkan med Göteborgs universitet. Syftet med projektet var att forma relevanta kvalitetsområden för kulturskolan med fokus på barns och ungas perspektiv. Slutsatserna påtalade vikten av kontinuerliga kvalitetsdialoger och kollegiala samtal där forskning ställs i relation till erfarenhet.

Parallellt med arbetet ovan har ett årshjul tagits fram anpassat för chefer inom verksamhetsområdet Kultur. Årshjulet ger en översikt över kvalitets- och arbetsmiljöarbete, uppdragsdialog samt lokal- och ekonomiprocess och förväntas bidra till att underlätta ett systematiskt utvecklingsarbete.

För att skapa bättre förutsättningar för planering och uppföljning av Kulturskolans verksamhet har ett nytt verksamhetssystem upphandlats. Verksamhetssystemet kommer bland annat ge bättre möjligheter till heltäckande statistik och därmed en bättre uppföljning. Under våren påbörjades ett implementeringsarbete som har krävt extra resurser.

Under året genomförde Kulturskolan ett omställningsarbetet för att verksamheten skulle vara i ekonomisk balans. Den tilläggsbudget som Kulturskolan fått ta del av bidrar till att ytterligare satsningar under året kan ske inom öppen verksamhet samt lovverksamhet, verksamhetsformer som efterfrågas av stadens barn och unga.

Eftersom Kulturskolan just nu befinner sig i antagningsperiod, samt i övergången mellan två system finns tillförlitlig statistik inte tillgänglig. I årsrapporten kommer en övergripande deltagarstatistik att kunna presenteras.

4.3 Uppföljning av nämndens verksamhetsplan 2024

I detta avsnitt beskrivs arbetet och effekter av de strategier som är kopplade till respektive förstärkningsområde i nämndens verksamhetsplan 2024.

Grundskolenämndens tre förstärkningsområden:

- Ökad kvalitet i undervisningen
- Tydligare styrning, ledning och ansvar
- Ökad likvärdighet

4.3.1 Ökad kvalitet i undervisningen

4.3.1.1 Stärka didaktisk utveckling utifrån skolors resultat och vetenskaplig grund

Ett välfungerande systematiskt arbetssätt där undervisningen ständigt utvärderas och förfinas är avgörande och behöver ske med stöd av ledning och kollegor på alla skolor. För att uppnå detta pågår ett utvecklingsarbete, tillsammans med rektorer, där det ska tydliggöras hur skolornas kvalitetsarbete ska fungera och hur det ska vara aktivt och dynamiskt. Som en del i att planera, genomföra och följa upp utbildningen på skolorna genomför samtliga utbildningschefer dialoger med rektorer där didaktisk utveckling av undervisningen och måluppfyllelsen är huvudsakliga fokus. Dialogerna avslutas med att formulera åtaganden och målsättningar som sedan följs upp vid nästkommande möte. Som en del i att stärka den didaktiska utvecklingen har också kompetensutveckling med förstelärare genomförts rörande exempelvis tillgängliga lärmiljöer och undervisningens kvalitet. Vårens två rektorsverkstäder har haft innehåll utifrån temat *Leda undervisningsutveckling*.

Fortsatt visar kunskapsresultaten på att matematik är ett prioriterat utvecklingsområde. Data visar att mer undervisning i matematik inte har höjt resultaten. Att mer undervisning av samma typ inte genererar bättre kunskaper är en slutsats som syns i flera rapporter. Därmed är det svårt att se annat än att det är undervisningen som behöver utvecklas för att möta elevernas behov.

För att ytterligare stärka lärarnas kompetenser och ämneskunskaper erbjuder Lärarakademin under hösten kompetensutveckling inom såväl matematik, svenska som andraspråk som tillgängliga lärmiljöer

Kunskapsresultaten för det gångna läsåret visar att grundskoleförvaltningen ännu inte nått målet med att stärka skolornas didaktiska utveckling. Utifrån skolornas nulägesanalyser kan det skönjas positiva tendenser i skolornas fokus på att vidareutveckla undervisningens kvalitet och prioritera den didaktiska utvecklingen. I skolornas verksamhetsplaner för läsåret 24/25 kommer det bli tydligare vilka insatser som prioriterats och planeras genomföras under läsåret.

4.3.1.2 Stärka värdegrundsarbete och insatser för ökad trygghet och studiero

Uppföljningen inom läroplansområdet Normer och värden tyder på att både värdegrundsarbetet och lärmiljön behöver förbättras. Detta är särskilt viktigt i relation till elevers rätt till särskilt stöd. Risken för utåtagerande beteende som leder till kränkningar ökar när elever inte kan ta till sig undervisningen. Likaså försämras elevers möjlighet att lära när eleven utsätts för kränkningar eller negativa påtryckningar. Som en del i att skapa trygghet och goda förutsättningar etableras nu skolsociala team på flera håll i staden, i samverkan mellan skola och socialförvaltningar.

Under våren 2024 har ett större helhetsgrepp tagits på central förvaltning för att kunna erbjuda ett mer systematiskt och riktat stöd gentemot skolenheter. Vidare har utbildning i systematiskt värdegrundsarbete erbjudits anpassad grundskola, utifrån behov som framkommit i kartläggningar och revision. Under hösten ges behovsanpassat, riktat stöd till de skolor som saknar en plan för diskriminering och kränkande behandling (PDK).

För många skolor är ett viktigt utvecklingsområde att etablera systematik och rutiner kring värdegrundsarbetet. På så sätt ökar möjligheterna för skolorna att gå från att genomföra reaktiva åtgärder till att allt mer närma sig ett förebyggande och främjande arbete. För att åstadkomma detta behöver förvaltningen arbeta mer ansvarsutkrävande och mer som en helhet i sitt stöd och sin styrning till skolområdena. Det systematiska värdegrundsarbetet behöver vara en naturlig del av skolans systematiska kvalitetsarbete.

För att stärka elevhälsans del i det systematiska kvalitetsarbetet pågår utvecklingsarbete i samtliga utbildningsområden. I arbetet finns Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) med som en stödjande part.

Inom kulturskolan har bland andra enhetschefer, flera medarbetare i områdena och central förvaltning utbildats till barnrättsstrateger, med syfte att öka barns och ungas delaktighet och inflytande samt kunna genomföra bedömningar av barns bästa i olika frågor.

Framöver behöver förvaltningen noga följa arbetet med skolsociala team och på sikt följa upp effekterna av dessa. Förvaltningen behöver även fortsätta driva utvecklingsarbete så att alla skolor systematiserar såväl kvalitetsarbete som värdegrundsarbete. Inom detta ligger även en nära uppföljning på kravet att alla skolor ska ha en välfungerande PDK (plan mot diskriminering och kränkande behandling).

4.3.2 Tydligare ansvar, styrning och ledning

4.3.2.1 Stärka förutsättningar för bärkraftig och framgångsrik förvaltnings- och skolorganisation

Strategin har för 2024 brutits ner i följande fyra områden:

Förändrad förvaltningsorganisation

Förändringsarbetet berör främst centrala enheter och avdelningar och syftar till att öka elevers måluppfyllelse, använda resurser smartare och ha en rättssäker myndighetsutövning. För att uppnå detta behöver förvaltningen bli bättre på att arbeta som en helhet. Under hösten kommer förslag på en förändrad organisation att beredas och enligt plan vara klar inför januari 2025. Parallellt pågår utvecklingsarbete kopplat till organisationskultur, arbetssätt och organisering.

Större skolområden för bättre bärkraftighet

I samtliga utbildningsområden pågår ett aktivt arbete för att skapa större och mer bärkraftiga skolområden. I uppföljningen av skolstruktur som gjordes i delårsrapport mars syns att utvecklingen går i riktning mot de beslutade principerna för skolenhetsorganisation både avseende stadiindelning och elevantal.

För att säkerställa smidiga övergångar samt ge förutsättningar för att sammanslagning av skolenheter till större skolområden ska generera effektiv resursanvändning och förbättrad verksamhet ges särskild uppmärksamhet åt organisations-, team- och ledarskapsutveckling.

Start av resursskola

Under året har förberedelser gjorts för start av resursskola Kannebäcksskolan 1–9 i utbildningsområde sydväst under hösten 2024. Regelverk för skolplacering och ekonomisk ersättning till skolor är kompletterade och omfattar nu också resursskola. Inför antagning till resursskolan inkom 76 ansökningar. Antalet tillgängliga platser var vid terminsstart 27. En central antagningsgrupp har bedömt ansökningarna och beslut om placering, samt avslag, skickades ut i juni. Elever som inte blivit antagna på resursskolan har kvar sin nuvarande skolplacering och fortsätter att få sitt särskilda stöd tillgodosett där. Verksamheten på resursskolan är nu igång enligt plan.

De flesta av eleverna som nu har plats på resursskolan kommer från utbildningsområde sydväst. För att svara upp mot behovet i hela staden arbetar förvaltningen med att få resursskolor på plats också i de övriga utbildningsområdena.

Ändrad organisering av särskilda undervisningsgrupper

Arbetet med att förändra organiseringen av särskilda undervisningsgrupper pågår i hela staden. Parallellt med att resursskolor startas kommer befintliga stadenövergripande särskilda undervisningsgrupper avvecklas. Inför övergången till resursskolorna görs en översyn av volym, placering och kvalitet hos nuvarande stadengemensamma särskilda undervisningsgrupper. Fler stora skolområden möjliggör att fler områden själva kan organisera och bära särskilda undervisningsgrupper med specifik kompetens. Även arbetet med en överlappande organisering är av vikt för att berörda elever och skolområden ska få en så smidig övergång som möjligt.

4.3.2.2 Stärka förutsättningar för hållbart ledarskap och medarbetarskap

Chefers organisatoriska förutsättningar i grundskoleförvaltningen rapporterades ingående i delårsrapport per mars. Där framkom bland annat att:

- Antalet medarbetare per chef har sedan införandet av ny skolenhetsorganisation varit relativt stabilt. I december 2023 innebar det 25,2 medarbetare per chef, vilket är en minskning med 0,6 sedan december 2022.
- Index för hållbart medarbetarengagemang (HME) uppgår i år till 85 för samtliga första-linjens-chefer (enhetschefer och biträdande rektorer) vilket är tre enheter högre än 2022 och fyra enheter högre än för samtliga chefer i stadens förvaltningar.
- Ledarskap är den delfaktor som ökat mest sedan 2022, från 80 år 2022 till 86 för år 2023. HME har ökat mest i gruppen biträdande rektorer (från 82 år 2022 till 85 år 2023).

Utveckling och bedömning

Under det senaste året har förvaltningens chefsförsörjnings- och ledarutvecklingsarbete fokuserat på att:

- Öka samverkan mellan stödfunktioner och styrkedjan.
- Förstärka implementeringen av förvaltningens team- och ledarutvecklingsprogram.
- Se över förvaltningens fördelningsmodell av ledningsresurser och fördjupa förståelsen av första linjens chefers organisatoriska förutsättningar.

Återkommande insatser har gjorts i årets rektorsverkstäder för att stödja tydligare uppdrag och roller inom förvaltningens skolledningsteam och för att bidra till ökad rolltrygghet och förmåga att leda förändring och verksamhetsutveckling. Ytterligare ett fokusområde har varit att förenkla och stärka det systematiska arbetsmiljöarbetet genom att revidera de stödmaterial som finns kopplat till arbetsmiljöårshjulet. Inom utbildningsområdet har styrkedjan förändrats för att bidra till ett närmare ledarskap för förvaltningens rektorer.

Det är förvaltningens bedömning att dessa insatser tillsammans förklarar den positiva utvecklingen av biträdande rektorer resultat i chefsenkäten. Särskilt gäller detta för den positiva skattningen av ovanstående chefs ledarskap. Sammantaget bedöms chefers förutsättningar för ett hållbart ledarskap ha stärkts under 2023 och 2024.

Inom ramen för verksamhetsplan 2024 har fokus varit på ökad systematik inom chefsförsörjningsprocessen. Som led i detta arbete är en långsiktig chefsförsörjningsplan och en förvaltningsgemensam ledarutvecklingsmodell som hanterar chefers resa från introduktion till senior eller strategisk chef under framtagande.

4.3.2.3 Stärka förutsättningar för chefers organisering och resursplanering

I syfte att stärka förutsättningar för chefers organisering och resursplanering har ett projekt startat upp för att utveckla och implementera förvaltningsgemensam process för organisering och bemanning av grundskola, anpassad grundskola och fritidshem. Under 2024 har processens strukturer definierats, processens roller och processteam resurssatts. För närvarande pågår:

- framtagande av dokument för styrning och stöd
- planering för en fortbildningsinsats i organisationen
- beredning av beslut om vilka professioner som ska delta i det löpande arbetet med organisering och bemanning.

4.3.3 Ökad likvärdighet

4.3.3.1 Riktade stödjande åtgärder för att minska pedagogisk segregation

Den pedagogiska segregationen är fortfarande påtaglig i Göteborg, men under det första halvåret bedömer grundskoleförvaltningen att det tagits steg i rätt riktning. Dels genom skolor med högt socioekonomiskt index som har höjt sina kunskapsresultat påtagligt såsom exempelvis Utmarksskolan och Frölundaskolan, dels har förvaltningen genomfört och genomför flera insatser och förändringar för att arbeta med mer behovsriktat stöd och mer som en helhet.

Förvaltningen har tagit ett bättre helhetsgrepp rörande stöd till skolorna gällande elevers närvaro och frånvaro, extra anpassningar och särskilt stöd samt det systematiska kvalitetsarbetet. Att en utbildningsavdelning har skapats möjliggör att de som arbetar närmast skolområdena kan fokusera på att stödja rektorerna i deras arbete för högre måluppfyllelse.

Riktade stödjande åtgärder till skolor i socioekonomiskt utsatta områden

Från augusti går projektet in i genomförandefas då olika utvecklingsinsatser, baserat på identifierade utmaningar och behov, ska omsättas genom att lösningsförslag testas. För att stödja utvecklingsarbetet och lärandet inom projektet och främja bestående hållbara förändringar, har grundskoleförvaltningen slutit avtal med forskare från Göteborgs universitet. Forskarna kommer att utforska elevernas uppfattning om att gå på skolor i socialt utsatta områden. Med stöd i vetenskaplig grund ska förvaltningen och akademien skapa förändring på både huvudmanna- och skolenhetsnivå. Nytorpsskolan och Lövgårdsskolan är deltagande skolor i projektet.

4.3.3.2 Öka tillgängligheten till kulturskolan

Flera insatser har de senaste åren genomförts för att öka tillgängligheten till kulturskolan exempelvis fokuserat barnrättsarbete, utveckling av likvärdig verksamhet på loven, riktade kommunikationsinsatser, satsningar på breddning av verksamheten både till form och innehåll samt arbetet med att tillgänglighetsgöra verksamheten för barn och unga med funktionsnedsättning. (I delårsrapport mars redogjordes för flera av dessa insatser.)

Ytterligare exempel på arbete som görs för att öka tillgängligheten är uppstarten av en grundutbildning kring barn och unga med funktionsnedsättning som alla kulturskolans pedagoger, på sikt, ska genomföra. Även den kontinuerliga utökningen av undervisning i grupp, anpassade efter ämne och deltagarnas behov medför att kulturskolan kan ta emot fler deltagare.

Under sommaren har den öppna verksamheten visat sig vara fortsatt framgångsrik och efterfrågan på denna typ av verksamhet ökar. För att kunna tillmötesgå behovet kommer kulturskolan att se över hur verksamheten kan schemalägga personal under

hela kalenderåret, istället för enbart läsåret.

Flera förutsättningar för att öka tillgängligheten till kulturskolan bedöms nu vara på plats. Som beskrivits tidigare förväntas uppföljningsdata att bli bättre när ett nytt verksamhetssystem implementerats.

4.3.3.3 Stärka samverkan inom staden

Socialförvaltningarna har sedan stadens omorganisation ett lokalt samordningsansvar för de kommundemensamma frågorna trygghet, folkhälsa, samverkan med civilsamhället och sociala erfarenheter i samhällsplaneringen. Inom ramen för dessa frågor har övriga aktörer i staden ansvar att samverka och vara en aktiv part. För att säkra samverkan bildas olika forum där parterna möts. Socialförvaltningarna bjuder in till forum för stadsområdessamverkan där 19 aktörer möts.

2023/2024 åtog sig grundskole- och förskoleförvaltningen att bjuda in till och facilitera forum med specifikt fokus barn och unga. Utvärderingar av både forum som Socialförvaltningarna och grundskole- och förskoleförvaltningen bjöd in till visade att det totalt sett blev väldigt många forum för deltagande aktörer att bemanna. En försvårande faktor i staden utgörs av att socialförvaltningarna är de enda vars verksamhet är geografiskt indelad.

Inför hösten 2024 bestämdes att barn- och unga-forumen fasas ut. Socialförvaltningarna ändrar också på strukturen genom att dra ner på antalet samverkansforum. Inriktningen är att i frågor där bara några aktörer behöver mötas bjuds in till tillfälligt utformade samverkanskonstellationer utifrån behov. I stadsområdena finns utöver strategiska samverkansforum även operativa arbetsgrupper som Socialförvaltningarna bjuder in till. Arbetet rapporteras fungera väl, men med tillägget att de stadenövergripande aktörerna ser svårigheter i att arbetsformer inte synkas till en samordning för likhet mellan socialförvaltningarna.

Det pågår en process vad gäller hur grundskoleförvaltningens representation ska se ut i forumen. Utöver dessa samverkansforum kan nämnas att det finns fler samverkansforum inom ramen för trygghetsfrågan, exempelvis Trygg I-modellen.

Direktörerna för kulturförvaltningen och skolförvaltningarna kom under våren fram till att en bred överenskommelse ska tas fram för att tydliggöra hur förvaltningarna ska samverka kring barn och ungas tillgång till kultur i skolan samt hur styrningen av området ska ske.

4.3.3.4 Stärka kompetensförsörjningen för ökad likvärdighet

Trenden med större andel legitimerade lärare fortsätter i hela förvaltningen såväl inom låg- mellan som högindexskolor. Störst förändring gäller för andelen behöriga lärare i högindexskolor som ökat från 81,6 procent år 2021 till 87,6 procent 2024. I hela förvaltningen är andelen legitimerade lärare 91,7 procent Skillnaden mellan hög- och lågindexskolor har stadigt minskat från knappt 9 procentenheter 2021 till 5 procentenheter 2024.

Andelen legitimerade lärare i fritidshem i högindexskolor 2024 är lägre jämfört med 2023, men högre än 2021 och 2022. Antalet med befattningen lärare i fritidshem i skolor med högt socioekonomiskt index är förhållandevis litet vilket medför att små förändringar i antal ger stora förändringar procentuellt sett. Det är dock mycket viktigt att fortsätta rekrytera och också ge erfarna fritidsledare möjlighet att utbilda sig vidare till lärare i fritidshem.

Nyexaminerade lärare erbjuds i högre grad tjänster i skolor med högt socioekonomiskt index och därför är en god introduktion av största vikt. Arbetet med en förvaltningsgemensam introduktion med utbildningstillfällen för både mentorer och

adepter har börjat sätta sig och upplevs som positiv.

Den positiva utvecklingen generellt och specifikt i skolor med högt socioekonomiskt index ger förutsättningar för minskad pedagogisk segregation. Skolorna behöver dock fortsätta att utveckla arbetet ytterligare med att organisera verksamheten så att den legitimerade läraren också är behörig i det/de ämnen som hen undervisar i. Det är också allt viktigare att vara en attraktiv arbetsgivare för förvaltningens lärare för att minska personalomsättning och skapa en kontinuitet för eleverna. Legitimationsgrad är inte enskilt ett mått på kompetens utan erfarenhet behöver också beaktas för en verksamhet med god kvalitet.

4.4 Intern styrning och kontroll

Grundskolenämnden ansvarar för att det finns en organisation och anvisningar för hur arbetet med intern kontroll ska bedrivas. Nämnden ska försäkra sig om att den interna kontrollen är tillräcklig och ändamålsenlig. I detta avsnitt beskrivs åtgärder för att utveckla organisation, rutiner och arbetssätt. Här beskrivs även avvikelser som nämnden bör känna till samt uppföljning av avvikelser som tidigare har rapporterats till nämnd och kommunfullmäktige.

4.4.1 Uppföljning av intern kontrollplan 2024

I nämndens internkontrollplan 2024 ingår lokal och central skolpliktsbevakning, garanterad undervisningstid och utbetalning av ersättning till fristående huvudmän och andra kommuner som fokusområden för granskning. Under våren har granskning av ersättning till fristående skolor genomförts. Övriga granskningar pågår eller kommer att genomföras under hösten och beskrivas i årsrapporten.

Granskning av förvaltningens hantering av ersättning till fristående skolor

Under våren har granskning av förvaltningens hantering av ersättning till fristående skolor genomförts. Hantering av ersättning till andra kommuner ingår alltså inte i granskningen. Denna avgränsning har gjorts utifrån en bedömning av att det är hanteringen av det stora antalet elever i fristående skolor som medför störst risker. God ordning på elevregistrering och utbetalningar i kombination med en effektiv skolpliktsbevakning är viktiga delar i förvaltningens arbete med att minimera risken för felaktigheter och risker för välfärdsbrott.

Cirka 14 000 av stadens elever går i skola hos en fristående huvudman. Ersättning på lika villkor betalas ut för varje elev. Förvaltningen har granskat processen för utbetalning av elevpeng till fristående huvudmän i syfte att undersöka om den interna arbetsgången är ändamålsenlig och innehåller tillräcklig intern kontroll.

Varje månad betalar grundskoleförvaltningen ut ersättning till fristående huvudmän för de Göteborgselever som går på fristående skolor. Utbetalningen baseras på antal elever som är registrerade på respektive skola den 15:e varje månad. Handläggningen består till stor del i att säkra korrekt elevregistrering efter att fristående skolor meddelat förändringar.

Inför utbetalning av elevpeng sammanställs filer för de olika fristående huvudmännen där det framgår vilka elever det ska utgå ersättning för och vilken ersättning som gäller för respektive elev. Baserat på handläggarens erfarenhet genomförs inför utbetalning ett antal kontroller av underlagen. Därefter går ersättning ut via ekonomisystem.

Från och med hösten 2024 kommer de fristående huvudmännen själva komma åt systemet och se till att rätt elever är registrerade, vilket väntas effektivisera arbetet.

Slutsatser

Förvaltningen har en noggrann hantering av registreringar av elever i fristående skolor och utbetalning av ersättning. Arbetsgången och de kontrollmoment som genomförs finns dock inte tydligt dokumenterade vilket gör processen sårbar, särskilt då arbetet i nuläget är mycket koncentrerat till en enskild medarbetare. Förvaltningen behöver säkra dokumentation över arbetsgång, roller och ansvar för att minska sårbarheten samt, utifrån risk och väsentlighet, värdera vilka moment av intern kontroll som processen bör innehålla och med vilken systematik de momenten ska ske. Nytt förfarande kring elevförändringar kan vara något som särskilt föranleder stickprovskontroller eller liknande för att säkerställa att de fristående huvudmännens registrering av elevförändringar. Bedömningen är att huvudman fortsatt bör följa upp området för att säkerställa att åtgärder vidtas för att minska sårbarhet och stärka den interna kontrollen inom området.

4.4.2 Uppföljning av avvikelser och intern kontroll

Grundskolenämnden får löpande information om avvikelser inom verksamhetsområdet.

Avsteg från riktlinje om antagning till kulturskolans långa kurser

Leverantör av ett digitalt verksamhetssystem som kulturskolan nyttjat har haft tekniska problem som bland annat påverkar antagning av deltagare till kulturskolans långa kurser. Sökande (de som står i kö) får inte möjlighet att rangordna sina val och tala om i vilket ämne de helst vill gå utan erbjuds plats i den kurs där det först finns en ledig plats.

Åtgärder

Support finns tillgänglig för medborgarna.

- Sökande som ansökt till två ämnen och tackar ja till erbjuden plats i ett ämne får behålla ansökan till det andra ämnet.
- Sökande kan tacka nej till fler platserbjudanden än tre, utan att deras ansökan tas bort.

Antagning våren 2025 kommer ske enligt riktlinje för antagning till kulturskolans långa kurser. Förvaltningen har kontinuerlig kontakt med leverantör kring nuläget.

Ny bedömning av Skolväsendets överklagandenämnd (ÖKN) gällande nämndens regler för skolplacering

Skolväsendets överklagandenämnd (ÖKN) anser att nämndens regler för skolplacering brister i grundläggande krav på förutsägbarhet och rättssäkerhet. ÖKN har utifrån detta ändrat skolplaceringen för en elev. Förvaltningen kommer under hösten att beakta ÖKN:s beslut när regelverket för skolplacering i vanlig ordning utvärderas och revideras.

4.4.2.1 Uppföljning av åtgärder inom identifierade riskområden

Nedan ges kort statusrapport om några av de utvecklingsområden som identifieras i nämndens samlade riskbild 2024.

Uppföljning åtgärder dataskydd

I dataskyddsombudets årsrapport rekommenderas grundskoleförvaltningen att fokusera på följande tre områden under 2024:

- dataskyddsorganisation
- personuppgiftsbehandlingsregister
- konsekvensbedömningar

Med utgångspunkt i dataskyddsombudets årsrapport till nämnden har

förvaltningsdirektören fattat beslut om en handlingsplan för dataskyddsarbetets inriktning under det kommande året som presenterades för nämnden i samband med delårsrapport mars. De ytterligare styrande och stödjande dokument som syftar till att tydliggöra exempelvis chefers ansvar för dataskydd samt möjliggöra för chefer att ta det ansvaret är framtagna och implementering pågår. Inventering och registrering av personuppgiftsbehandlingar har inletts i de verksamheter som hanterar känsliga personuppgifter i större utsträckning, exempelvis inom elevhälsan. Utifrån inventeringen kommer arbete med konsekvensbedömning av riskfyllda behandlingar att påbörjas.

Utveckling av betygshanteringsprocessen

Betygshanteringsprocessen är nu kartlagd från början till slut och insatser har genomförts för att stärka de moment som är förenade med risker. Många utbildningsinsatser har riktats till de målgrupper som är inblandade i betygshanteringen men antalet deltagare har varit förhållandevis lågt. Centrala funktioner har genomfört ett stort antal kontroller för att säkra förutsättningar för en fungerande process och vid behov kommunicerat brister direkt med berörda skolor.

Insatserna har resulterat i färre fel i hanteringen än föregående år men förvaltningen ser att det fortfarande finns behov av att höja kunskapsnivån kring hur processen behöver fungera och vilka förutsättningar som måste finnas lokalt. Arbetet på skolorna behöver på många håll börja tidigare. Arbetet med att implementera processen fullt ut och säkra en hållbar hantering, såväl lokalt som centralt, kommer att fortgå under hösten.

Skolpliktsbevakning

De stödjande strukturerna för en effektiv och systematisk skolpliktsbevakning, såväl lokalt som centralt, har utvecklats under året med reviderade anvisningar och stödmaterial. Implementeringsinsatser i form av utbildningstillfällen för berörda funktioner har genomförts. Förvaltningen arbetar för att kunna implementera ett IT-stöd under vårterminen 2025.

4.4.2.2 Uppföljning av åtgärder som följd av kritik från stadsrevisionen

Extra anpassningar och särskilt stöd

Stadsrevisionens granskning av grundskoleförvaltningens arbete med särskilt stöd resulterade i ett antal kritikområden. Dessa sammanföll även med flera av slutsatserna som gjordes i kvalitetsanalys 2023. Förvaltningen har ett ökat fokus på extra anpassningar och särskilt stöd, bland annat genom att ett processteam ska stödja utvecklingen. Under 2024 planerar förvaltningen att:

- Inventera pågående insatser och behov av stödinsatser från huvudman.
- Ta fram en kompetensutvecklingsplan utifrån behov som framkommer i inventeringen och i förvaltningens befintliga underlag.
- Ta fram rutiner för huvudman i syfte att regelbundet kunna kvalitetssäkra beslut och beslutsunderlag i arbetet med särskilt stöd.

Arbetet för att möjliggöra aggregering av åtgärdsprogram pågår fortfarande gentemot leverantör av IT-stöd.

Måluppfyllelse för elever med intellektuell funktionsnedsättning

Stadsrevisionen riktade i revisionsberättelsen för 2022 kritik mot grundskolenämnden på grund av brister inom flera delar av nämndens arbete för måluppfyllelse för elever med intellektuell funktionsnedsättning, det vill säga inom verksamhetsformen anpassad grundskola. Sedan kritiken mottogs har åtgärder vidtagits och ett förbättringsarbete pågår. Under hösten 2025 kommer effekten av åtgärderna att följas upp inom förvaltningens interna kontroll.

4.5 Lokalförsörjning och kapacitet

Förvaltningen informerar löpande om utmaningar kopplat till planerade byggprojekt. I delårsrapport mars 2024 aviserades förlängda tidplaner för Eriksboskolan med anledning av minoritetsåterremiss och Påvelundsskolan med anledning av överklagat bygglov. Förvaltningen rapporterade även att kostnadsökningar kopplade till projekten Lundensskolan och Noleredsskolan krävde nya beslut. Nedan följer utmaningar och aktuell status för planerade byggprojekt.

Eriksboskolan

Ärendet behandlades i kommunfullmäktige 2024-02-29 och återremitterades till grundskoleförvaltningen och stadsfastighetsförvaltningen med minoritetsåterremiss. Till följd av det har beräknad inflyttning av den nya skolan flyttats fram en termin, till vårterminen 2027. I juni behandlades ärendet på nytt och kommunfullmäktige beslutade om genomförande och investeringar. Att färdigställandet av Eriksboskolan skjutits fram en termin innebär utmaningar med att säkra platserna i anpassad grundskola i området. Grundskoleförvaltningen arbetar med åtgärder för att säkerställa behovet av platser, både på kort och lång sikt.

Påvelundsskolan

Förvaltningen har i tidigare rapport aviserat att överklagan har inkommit avseende bygglov vilket innebär att nybyggnationen försenas. Förvaltningen bedömer därför inte att projektet kommer hålla tidsplanen och vara färdigställd höstterminen 2025. Grundskoleförvaltningen och stadsfastighetsförvaltningen arbetar fortsatt med att tidigarelägga andra delar av byggnationen för att öka framfarten i projektet. Utöver detta arbetar grundskoleförvaltningen med att säkra behovet av skolplatser inom området.

Lundensskolan

I delårsrapport mars rapporterade förvaltningen om kostnadsökningar i projektet och att det krävdes nya hyres- och investeringsbeslut. Projektet är kritiskt för att klara skolplaceringar i området och är av stor vikt för stadsplaneringen. Den 21 maj 2024 beslutade grundskolenämnden om ny preliminär hyra och kommunstyrelsen behandlade ärendet den 12:e juni. Sista instansen att hantera ärendet är kommunfullmäktige och det förväntas ske på sammanträdet den 12:e september 2024.

Gårdstensskolan F-6

Till följd av kostnadsökningar och ändrad omfattning i projektet krävs nytt beslut om preliminär årshyra och ändrad omfattning i grundskolenämnden samt nytt beslut om investering i kommunfullmäktige. Grundskoleförvaltningen planerar att lyfta ärendet för beslut i grundskolenämnden i september 2024.

Noleredsskolan

Beslut avseende kostnadsökningar i projektet har tagits i grundskolenämnden och stadsfastighetsnämnden. Nästa steg i processen är beslut om rivningslov och bygglov. På stadsbyggnadsnämnden 27 augusti bordlades rivningslovet vilket innebär att det finns en stor risk att tidplanen för projektet inte kan upprätthållas. Delar av verksamheten har evakuerats till Torslandaskolan 7-9. Resterande verksamhet planeras evakueras under höstlovet.

4.6 Uppföljning av nämndens riktlinjer och planer

Förvaltningen följer återkommande upp olika styrdokument i samband med aktualitetsprövning och som en del i kvalitetsarbetet och med syfte att förenkla och minska administration. När förvaltningen bildades skrevs många riktlinjer fram som ett sätt att bidra till ett mer enhetligt arbete och styrning inom flera områden. I takt med att förvaltningens struktur och kultur ändras behöver många

styrdokument ses över, både till innehåll men även utifrån en ambition att förenkla styrmiljön och minska administration.

Nedan beskrivs uppföljning inom miljöområdet och arbetet med internationellt arbetet. Under hösten eller i samband med årsrapport väntas även uppföljningar inom digitalisering, riktlinje för tillgängliga lärmiljöer samt processen för att säkerställa utbildningskapacitet.

4.6.1 Uppföljning av miljö och hållbarhetsarbete

Implementering av förvaltningens miljöledningssystem pågår. Nästa steg är att prioritera utvecklingsområden för kommande år. Som grund till prioriteringen kommer förvaltningen utgå från genomförd miljökartläggning som pekar på att måltidsverksamhetens direkta miljöpåverkan är betydande men att det där också finns ett systematiskt utvecklingsarbete. Förvaltningens inköp och avfallsarbete är ytterligare två direkta miljöaspekter som bedöms ha en betydande miljöpåverkan.

Just nu genomförs också en lägesavstämning om hur förvaltningen arbetar med de åtta strategierna i riktlinje lärande om hållbar utveckling och ett systematiskt miljöarbete inom grundskolan som också är viktig utgångspunkt för kommande prioriteringar i förvaltningens verksamhetsplan.

Därtill pågår arbete för omhändertagande av rekommendationerna från föregående års miljörevision. Bland annat håller en rutin på att upprättas gällande egenkontroll för skolverksamhet. Rutinen ska stötta i att regelbundet undersöka och bedöma riskerna i verksamheten utifrån hälso- och miljösynpunkt. Även införandet av en ny inköpsorganisation kommer stärka förvaltningens förutsättningar för ett systematiskt miljöarbete. Under året har förvaltningen fortsatt fokuserat på att minska klimatpåverkan från måltider samt öka andelen ekologiska livsmedelsinköp med utgångspunkt från mål i Göteborgs Stads program och planer. Förvaltningen fokuserar även på upprätta ett funktionsprogram i syfte att öka likvärdigheten på nybyggda skolor, skapa en standardisering för lärmiljöer och bygga skolor som är ekonomiskt, ekologiskt och socialt hållbara.

Under hösten kommer förvaltningen starta upp arbetet med Göteborgs Stads plan för klimatanpassning 2024-2026. Syftet med planen är att fastställa inriktning, prioriteringar och koordinering av stadens gemensamma klimatanpassningsarbete, och därigenom bidra till att staden som verksamhetsutövare och fastighetsägare ska kunna bedriva verksamhet trots ett förändrat klimat. Detta skiljer sig åt jämfört med förvaltningens arbete med koppling till klimatomställning som syftar till att begränsa klimatförändringarna.

4.6.2 Uppföljning internationellt arbete

Grundskoleförvaltningens internationella arbete ska verka för högre måluppfyllelse i skolan. De internationella kontakter som elever och personal knyter ska bidra till att öka kompetensen inom förvaltningen och svara mot de mål, riktlinjer och uppdrag som anges i budgeten för Göteborgs Stad och läroplanens reglering om internationalisering i skolan.

För att uppnå detta syfte finns ett antal mål formulerade i grundskoleförvaltningens riktlinje för internationellt arbete, till exempel öka möjligheterna för elever och medarbetare att knyta internationella kontakter och öka kvaliteten vid den kommunala utbildningen genom nya metoder och arbetssätt. En prioritering under det senaste året har varit att få med fler deltagande elever från socioekonomiskt utsatta områden i de utbyten som sker. En sådan utveckling märks främst inom elevutbyten kopplat till Erasmus+ och inom det internordiska samarbetet.

Nedan följer exempel på de internationella utbyten som genomförts under 2023 och

2024.

Projekt/aktivitet	Omfattning	Finansiär	Involverade, externa samarbetspartners
Internordiskt samarbete	Elevutbyte 75 elever 7 lärare Lärarutbyte 6 lärare Skolchefkonferens 4 tjänstepersoner	Egenfinansiering 1,33 mnkr	FSF och UBF, Nordisk styrgrupp tillsammans med Göteborgs stads vänorter Bergen, Åbo och Flensburg.
Eurocities arbetsgrupp Education	Deltagande av sex tjänstepersoner.Representeras av utvecklingsledare samt representant från FL.	Egenfinansiering -100 tkr	FSF, GSF, UBF och övriga förvaltningar inom staden.Samordnas av Socialförvaltning centrum och SLK.
Erasmus+ projektperiod 2023 Jobbskuggning, skolutbyte, deltagande i kurser	140 totalt varav 55 elever	Erasmus+	Samverkan med Eurocities och Skola som arena.
Erasmus+ projektperiod 2024 Jobbskuggning, skolutbyte.	220 totalt varav 111 elever (inkluderar anpassad grundskola)	Erasmus+	Samverkan med Eurocities och Skola som arena.
ESF ungas delaktighet inom skola som arena/Lights on	Metodutveckling av barn och ungas delaktighet på 12 skolor inom SSA.	ESF+ nationellt	Socialförvaltningar inom SSA; Nordost, Sydväst och Hisingen.
Erasmus+ Samverkansprojekt Hållbara måltider - Healthy waves	10-15 tjänstepersoner inom måltid som deltar i projektets aktiviteter	Erasmus+	FSF
Studiebesök	Under 2023-2024 16 stycken.	Finansieras av besökarna. GSF bistår med program och innehåll.	Eurocities, GU samt egna förfrågningar från Köpenhamn, Kairo, Lille, Kiel, Rotterdam

5 Redovisning av nämndens uppdrag

5.1 Redovisning av uppdrag från kommunfullmäktige och kommunstyrelsen i och utanför budget

Uppdrag från KF/KS	Uppdragets status och kommentar
<p>Grundskolenämnden får i uppdrag att utreda vilka särskilda anställningsvillkor som kan erbjudas för att förbättra rekryteringsförutsättningarna på skolenheter med sociala utmaningar.</p> <p><i>Uppdragsår</i> 2023 <i>Typ av KF/KS-uppdrag</i> Uppdrag inom budgetbeslut</p>	<p>▶ Pågående</p> <p>2023-08-26</p> <p>Arbetet är planerat att genomföras i sammanhanget ökat stöd till två pilotskolor med högt socioekonomiskt index.</p>
<p>Socialnämnderna och grundskolenämnden får i uppdrag att utöka placerade barns tillgång till särskilt stöd i sin skolgång genom Skolfam eller motsvarande arbetsätt.</p> <p><i>Uppdragsår</i> 2023 <i>Typ av KF/KS-uppdrag</i> Uppdrag inom budgetbeslut</p>	<p>▶ Pågående</p> <p>2024-08-14</p> <p>Ett förändringsarbete har genomförts för att förvaltningen i högre utsträckning ska kunna ge skolor stöd i skolgången för alla barn i samhällets vård. I början av hösten 2024 genomförs en informationsinsats gentemot förvaltningens grundskolor för att synliggöra hur och var stöd går att få. Stödet kan innebära konsultation, råd samt eventuella insatser för barn i samhällets vård, oavsett placeringsform, skolform eller placeringskommun. Grundskoleförvaltningen föreslår att uppdraget ska förklaras fullgjort.</p>
<p>Alla nämnder och bolagsstyrelser får i uppdrag att tillgängliggöra lokaler som efterfrågas av valnämnden för att säkerställa tillgång till vallokaler över hela Göteborg.</p> <p><i>Uppdragsår</i> 2024 <i>Typ av KF/KS-uppdrag</i> Uppdrag inom budgetbeslut</p>	<p>▶ Pågående</p> <p>2024-08-22</p> <p>Lokaler har tillgängliggjorts för valnämnden. Uppdraget föreslås förklaras fullgjort.</p>

Uppdrag från KF/KS	Uppdragets status och kommentar
<p>Förskolenämnden, grundskolenämnden, idrotts- och föreningsnämnden, nämnden för funktionsstöd, utbildningsnämnden samt äldre samt vård- och omsorgsnämnden ges i uppdrag att ta fram funktionsprogram i enlighet med stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.</p> <p><i>Uppdragsår</i> 2024 <i>Typ av KF/KS-uppdrag</i> Uppdrag utanför budgetbeslut</p>	<p>🔄 Pågående</p> <p>Förvaltningens arbete med att ta fram ett funktionsprogram pågår. En resurs håller på att upphandlas för att driva framtagandet av funktionsprogram tillsammans med förvaltningen.</p>
<p>Förskolenämnden, äldre samt vård- och omsorgsnämnden, grundskolenämnden, nämnden för funktionsstöd och socialnämnd Sydväst får i uppdrag att återrapportera hur genomförande av uppdrag om låglönesatsning har bidragit till lönemässiga förflyttningar i de grupper med lägst löner i Göteborgs Stad.</p> <p><i>Uppdragsår</i> 2024 <i>Typ av KF/KS-uppdrag</i> Uppdrag utanför budgetbeslut</p>	<p>🔄 Pågående</p> <p>Låglönesatsningen omhändertas inom ramen för grundskolenämndens årliga löneöversyn, vilken fortfarande pågår. Uppdraget avrapporteras i årsrapporten.</p>
<p>Grundskolenämnden får i uppdrag att revidera riktlinjen för skolskjuts så att även elever med funktionsnedsättning som har beviljats skolskjuts men inte går i anpassad grundskola, beviljas skolskjuts till och från fritidshem.</p> <p><i>Uppdragsår</i> 2024 <i>Typ av KF/KS-uppdrag</i> Uppdrag utanför budgetbeslut</p>	<p>🔄 Pågående</p> <p>Arbete pågår för att revidera riktlinjer för skolskjuts. Nämnden väntas besluta om nya riktlinjer i oktober.</p>
<p>Grundskolenämnden får i uppdrag att stryka ”och inte under lov- eller studiedagar” angående resor i samband med dygnet runt omsorg i riktlinjen för skolskjuts.</p> <p><i>Uppdragsår</i> 2024 <i>Typ av KF/KS-uppdrag</i> Uppdrag utanför budgetbeslut</p>	<p>🔄 Pågående</p>
<p>Grundskolenämnden får i uppdrag att säkerställa att skolan är helt avgiftsfri och inte kräver att barn tar med sig matsäck eller mellanmål i fritidsverksamheten.</p> <p><i>Uppdragsår</i> 2024 <i>Typ av KF/KS-uppdrag</i> Uppdrag inom budgetbeslut</p>	<p>🔄 Pågående</p> <p>Information om att skolan ska vara avgiftsfri har kommunicerats till samtliga skolledare. Skolledarna har också informerats om på vilket sätt skolköket kan hjälpa till vid behov av matsäck eller frukt till eleverna. Grundskoleförvaltningen föreslår att uppdraget förklaras fullgjort.</p>
<p>Grundskolenämnden får i uppdrag att säkerställa tillgång till gratis mensskydd på alla Göteborg Stads skolor från årskurs 7–9.</p> <p><i>Uppdragsår</i> 2024 <i>Typ av KF/KS-uppdrag</i> Uppdrag inom budgetbeslut</p>	<p>🔄 Pågående</p>

Uppdrag från KF/KS	Uppdragets status och kommentar
<p>Grundskolenämnden får i uppdrag att öka samverkan med andra aktörer i syfte att öppna fritidsklubbar eller liknande aktiviteter utanför skoltid för barn i åldrarna 10–12 år.</p> <p><i>Uppdragsår 2024 Typ av KF/KS-uppdrag Uppdrag inom budgetbeslut</i></p>	<p> Pågående</p> <p>I nuläget finns det en fristående fritidsklubb i staden; Diamanten i Gårdsten. Arbeta med att förnya avtalet för den fristående fritidsklubben pågår. Därtill utvecklas ytterligare aktiviteter efter skoltid i samverkan med civilsamhällesaktörer på många skolor, inom ramen för Skolan som arena, i enlighet med stadens handlingsplan för att inga områden ska vara särskilt utsatta 2025.</p>
<p>Samtliga nämnder och styrelser i Göteborgs Stad får i uppdrag att aktivt överväga möjligheter till ökat samutnyttjande av resurser inom kommunikationsområdet. Konsekvenser relaterade till arbetsmiljöaspekter och eventuella upphandlingsregler ska redovisas. Samverkan ska i samband med uppdragets genomförande ske med fackliga parter.</p> <p><i>Uppdragsår 2024 Typ av KF/KS-uppdrag Uppdrag utanför budgetbeslut</i></p>	<p> Pågående</p> <p>Kommunikationscheferna i de fyra utbildningsförvaltningarna träffas regelbundet, sedan ett par år tillbaka, för att samverka och samarbeta. Fokus ligger på att skapa gemensam nytta och utveckla kommunikationen där vi har beröringspunkter och kan dra lärdom av varandras erfarenheter. Genom samarbetet skapar vi bättre förutsättningar för måluppfyllelse och för att använda våra resurser på bästa sätt.</p>
<p>Idrotts- och föreningsnämnden, stadsfastighetsnämnden samt grundskolenämnden får i uppdrag att utreda ansvarsförhållandena vid byggnation av idrottshallar i enlighet med vad som framgår av stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.</p> <p><i>Uppdragsår 2024 Typ av KF/KS-uppdrag Uppdrag utanför budgetbeslut</i></p>	<p> Pågående</p> <p>Samarbete med berörda nämnder pågår.</p>

5.2 Uppdrag från grundskolenämnden

Yrkande från D, M och L om att säkerställa att konfessionella inslag inte förekommer på kommunala skolor, 2023-06-20 § 145

Förvaltningen får i uppgift att säkerställa att tillräckliga rutiner och föreskrifter finns och är väl kända hos samtliga rektorer för att förhindra att konfessionella inslag, som inte är förenliga med skolans styrdokument, förekommer på våra kommunala skolor.

Förvaltningen bedömer att skollagens reglering av konfessionella inslag är tydlig och väl känd i stadens skolledningar och att förvaltningen har implementerade rutiner vid kränkning av elevers integritet som inkluderar utredning och åtgärder när personal bryter mot skolans värdegrund och reglering. Ytterligare reglering bedöms bidra till överstyrning och ökad administration. Inom det övergripande området skolans demokratiska värdegrund planerar förvaltningen för kompetenshöjande insatser kring hedersrelaterat våld och förtryck. Som del i insatsen kan vägledning kring personals ansvar att följa skolans värdegrund ingå.

Förvaltningen bedömer att uppdraget kan förklaras fullgjort.

Yrkande från S, V och MP avseende antisemitism i skolan och förslag på åtgärder, 2023-12-12 § 257

Direktören får i uppdrag att återkomma till nämnden med en redovisning av hur rektorer uppfattar situationen lokalt kring antisemitism samt föreslå åtgärder för att förebygga och motverka antisemitism i skolan.

Planering för omhändertagande och genomförande av uppdraget i förvaltningen syftar till ökad kunskap, eventuella förslag till åtgärder ska bidra i det systematiskt värdegrundsarbete. I början av hösten kommer intervjuer med skolledare att göras i syfte att fånga deras upplevelser och bild av frågan. Expert från Segerstedsinstitutet/Malmö stad kommer att komplettera förvaltningens egna resurser i uppdraget i kartläggning och förslag på eventuella åtgärder.

Redovisning av uppdraget sker vid årets slut.

Yrkande från S, V och MP avseende åtgärdsplaner, 2024-06-18 § 127

Grundskoledirektören får i uppdrag att avvakta arbetet med åtgärdsplaner relaterade till kompletteringsbudget till dess nämnden beslutar om hantering av Förvaltningsrättens dom meddelad 2024-06-13.

Nämnden beslutade på sitt sammanträde den 28 juni 2024 att, utifrån förvaltningsrättens dom, fördela återstående del av kompletteringsbudget till elevpengen för kommunala och fristående skolor utifrån gällande resursfördelningsmodell.

Förvaltningen bedömer att uppdraget kan förklaras fullgjort.

Implementering av grundläggande principer för en samlad elevhälsa

I två etapper har grundskolenämnden fattat beslut om ett antal principer som ska vara styrande för utveckling av skolorganisation i Göteborgs Stad, men även gällande styrning och ledning för en samlad elevhälsa. Inom området har nämnden beslutat om principer för att inkludera elevhälsan i det systematiska kvalitetsarbetet, för att få till en tydlig ledning och styrning av elevhälsan på alla nivåer samt säkerställa en tydlig roll och ansvar för verksamhetschef inom HSL.

Bifogat till delårsrapporten finns förslag till förtydligande gällande grundskolenämndens hälso- och sjukvårdsuppdrag och ett antal övriga områden som

identifierats som otydliga, se bilaga Förtydligande av grundskolenämndens hälso- och sjukvårdsuppdrag. Det är inga nya eller utökade uppdrag utan ett förtydligande av det redan tilldelade uppdraget till grundskolenämnden att vara vårdgivare för hälso- och sjukvård. De identifierade områdena är:

- Vilken vård som ingår i nämndens vårdgivaransvar
- Vilka yrkesgrupper för hälso- och sjukvård som behövs för uppdragen
- Verksamhetschefens och direktörens roller för att leda hälso- och sjukvården
- Basprogrammets omfattning
- Elevutredningar inför särskilt stöd
- Elevutredningar inför mottagande i anpassad grundskola
- Hänvisning och remittering till annan hälso- och sjukvård
- Hälso- och sjukvårdspersonalens roll i systematiskt kvalitetsarbete

Detta förtydligande föreslås vara styrande inför kommande revidering av nämndens ledningssystem och ska alltså inte betraktas som ett nytt styrande dokument. Förvaltningen bedömer att ledningssystemet bör upprättas i samband med att nämnden behandlar patientsäkerhetsberättelsen under 2025. För att förtydliga mål och inriktning för elevhälsan kommer förvaltningen tydliggöra området genom budget och verksamhetsplaner.

Genom detta förtydligande och ett reviderat ledningssystem under 2025 bedömer förvaltningen att alla styrande principer inom området en samlad elevhälsa är påbörjade eller genomförda. Det kommer att krävas fortsatt utvecklingsarbete för att i högre grad inkludera elevhälsan i det systematiska kvalitetsarbetet och för att utveckla systematisk samverkan med andra myndigheter och vårdgivare utifrån patientsäkerhetsarbetet.

Grundskoleförvaltningen

Telefon: 031-365 00 00 (kontaktcenter)

E-post: grundskola@grundskola.goteborg.se

